

# РЕШЕНИЕ

№ 31

гр. Кърджали, 13.03.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – КЪРДЖАЛИ** в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мария К. Дановска

при участието на секретаря Траяна Н. Вълчанова  
в присъствието на прокурора Д. Д. Р.  
като разгледа докладваното от Мария К. Дановска Гражданско дело №  
20225100100177 по описа за 2022 година

Съдът е сезиран с искова молба, депозирана първоначално пред Окръжен съд - Х., впоследствие на осн.чл.7, ал.2 от ЗОДОВ - изпратена на Окръжен съд - Кърджали, против Окръжен съд - Х. и Народно събрание на Република България. Съдът е сезиран с искове с правно основание чл.2в, ал.1, т.2 от ЗОДОВ във вр. с чл.4, параграф 3 от Договора за Европейския Съюз /ДЕС/.

Ищецът твърди, че с определение от 10.07.2017 г. по НОХД № 441/2017 г. по описа на Хасковски окръжен съд било одобрено споразумение на основание чл.381, ал.1 от НПК, между Окръжна прокуратура Х. и защитника на обвиняемия Р. - Н.К., със съгласието на последния, за решаване на наказателното производство по ДП № 1000-4//2017 г. по описа на Митница - Бургас, по обвинение за извършено престъпление по чл.242, ал.2, предл.1, вр.чл.20, ал.4, вр.ал.1 от НК - контрабанда на наркотични вещества през границата на страната от Република Турция в Република България.

С определението за одобряване на споразумението било отнето в полза на държавата на основание чл.242, ал.8 от НК моторното превозно средство, използвано за извършване на престъплението „квалифицирана контрабанда“, собственост на представляваното от него дружество-ищец: товарен автомобил марка „М.-Б.“, модел „0350 TOURISM015RHD E3 0 \*\*\* - SHD E U R 03“, двигател № ОМ 457 L А - CUME2KOOMJ\*\*\*\*, рама №NMB61338813\*\*\*\*\*, с румънски рег. № В\*\*\* \*\*.

Пазарната цена на автомобила, по оценка на вещото лице по заключението на назначената по ДП № 1000-4/2017 г. по описа на Митница -

Бургас автотехническа и оценъчна експертиза, възлизала на сумата в размер на 78 032 лева.

С решение от 14.02.2021г. по дело С-393/19 Съдът на Европейския съюз, първи състав, приел, че: Член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябвало да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която позволява конфискация на средство, използвано за извършване на престъпление квалифицирана контрабанда, когато това средство принадлежало на трето добросъвестно лице.

Член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата на основните права трябвало да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която позволявала в наказателно производство да се конфискува имущество, принадлежащо на лице, различно от извършителя на престъплението, без това лице да разполага с ефективни правни средства за защита.

Решенията на СЕС по тълкуване на Съюзното право, и въобще преюдициалните заключения на Съда, имали обратно действие. Решението на СЕС тълкувало действащото на територията на Европейския съюз право към момента на възникване на правоотношенията (към момента на извършване на престъплението). Тълкуваната разпоредба се прилагала в предоставения от Съда смисъл и за възникнали преди датата на тълкуването правоотношения. По изключение Съдът можел да ограничи последиците на преюдициалното заключение занаяпред, като това ограничение във времето се правело със същото решение, с което се давало тълкуване или се правила преценка на валидността, което в случая не било налице. В Решение № 17/05.03.2021 г. по гр. д. № 1457/2020 г., IV г. о. на ВКС се приемало, че съобразно трайно установената практика на СЕС, силата на пресъдено нещо не може да е пречка за реализиране на отговорността на държавата да обезщети вредите от нарушение на ПЕС, като се позовава и на мотивите към решението по дело № С-173/03 на СЕС.

С решение от 30.09.2021 г. по конституционно дело № 10/2021 г. КС на РБ обявил за противоконституционна разпоредбата на чл.242, ал.8 от НК, послужила като правно основание за отнемане в полза на държавата на описаното МПС, в частта „и когато не е собственост на дееца”.

Предвид горното ответникът Окръжен съд - Х., като единствена и последна съдебна инстанция при разглеждане и решаване на делото на Р. - Н.К., бил допуснал съществено нарушение на Правото на Европейския съюз, изразяващо се в приложение на нормата на чл.242, ал.8 от НК, която противоречала на член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, както и на член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата, като отнел в полза на държавата

собственото на ищцовото дружество МПС, описано по-горе, с което му била причинена имуществена вреда в претендирания размер от 78 032 лева, представляваща пазарната стойност по оценка на вещото лице, на отнетото на основание чл.242, ал.8 от НК моторно превозно средство, което не било собственост на обвиняемия (подсъдимия), а на дружеството-ищец, в качеството му на трето добросъвестно лице, неразполагащо с ефективни правни средства за защита в наказателното производство, водено срещу извършителя на престъплението.

Претърпените имуществени вреди се изразявали в намаление на имущественото състояние на собственика и лишаването му от правото да се разпорежда с притежаваната от него вещ. Съобразно установената практика обезщетението за имуществени вреди се определяло от пазарната стойност на съответното имущество, която в случая била определената пазарна оценка от вещото лице по ДП № 1000-4/2017 г. по описа на Митница - Бургас.

За причинените на дружеството-ищец вреди, солидарно с първия ответник бил отговорен и вторият ответник - Народно събрание на Република България, който след датата на приемането на България като член на ЕС, не отменил и поддържал противоречаща на Правото на Съюза правна норма, а именно нормата на чл.242, ал.8 от НК, най-малкото в частта ѝ, включваща изрази „и когато не е собственост на дееца“.

Съгласно член 4 от ЗОДОВ държавата и общините дължали обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице, а когато искът е предявен срещу няколко ответници, те отговаряли солидарно. В случая дружеството-ищец претърпяло пряка имуществена вреда в размер на стойността по оценка на вещо лице на отнетото в полза на държавата МПС - 78 032 лева. Същата била пряка и непосредствена последица от поддържането в законодателството на противоречаща на Правото на ЕС правна норма от страна на Народното събрание, както и от прилагането на същата тази противоречаща на ПЕС норма от страна на Хасковския окръжен съд.

Държавата отговаряла за вредите от нарушаване на правото на Европейския съюз, когато нарушението било достатъчно съществено, като за нейната отговорност било без значение от поведението (действие или бездействие) на кой от нейните органи са причинени вредите. За отговорността по ЗОДОВ вината била без правно значение, т.е. отговорността за вреди била обективна (Решение №16/02.03.2021г. по дело №1914/2020, ВКС, 4-то г.о.). С друго свое решение (Решение № 14/15.02.2021 г. по дело №5165/2016г., ВКС, 4- то г.о.), ВКС отново приело, че за причинените вследствие нарушаване на ПЕС вреди, държавните органи - ответници по исковете отговарят солидарно, защото надлежното обезщетение е дължимо от един и същ правен субект - държавата, поради което е осъдил Народното събрание, АПСК и ВКС, да заплатят солидарно на ищеца причинените му вреди.

В тези свои решения ВКС посочил, че причинният процес на

увреждането започва от приемането или поддържането в националното право на норма, която противоречи на Правото на Европейския съюз и преминава без прекъсване до нейното приложение и осъществяването на съответните негативни последици. Поведението на различните държавни органи в този причинен процес имало значение единствено за процесуалната им легитимация да отговарят като ответници по иска за обезщетение. Обезщетение за нарушение на правото на Европейския съюз можело да се претендира за нарушения от нормотворчески, правораздавателни и правозащитни органи, на органи на изпълнителната власт и на местното самоуправление, и от частноправни субекти.

Държавата, в лицето на своите органи - Народно събрание на Република България и Окръжен съд - Х., нарушила изискването за лоялно сътрудничество, скрепено в чл.4, § 3 от ДЕС, въвеждащ задължение за държавите-членки да прилагат с примат правото на Европейския съюз, в случая горесцитираните норми на член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и на член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата. Отговорността била обективна и правопораждащият факт за присъждане на обезщетение бил нарушаване на приложимото съюзно право от страна на държавата, в лицето на нейните органи, а не от конкретното произнасяне на решаващия съдебен състав, който в случая бил приложил действаща в националното законодателство нормативна разпоредба, противоречаща на ПЕС, която не е била отменена или изменена от законодателния орган, след приемането на България в ЕС. С Решение от 14.06.2022г. по КД № 13/2021 г. Конституционният съд приел, че „Забраната за произвол бил материален елемент от принципа на правовата държава и бил насочен към държавните органи, включително и към законодателя което решава спора дали НС отговаря за вреди“.

Освен това държавата, в лицето на ответниците, нарушила задълженията си, поети с договор за присъединяването на Република България и Румъния към Европейския съюз (в сила от 01.01.2007 г., издаден от Министерство на външните работи - обн. ДВ, бр. 103 и 104 от 2006 г.), а именно член 3 - „...Разпоредбите, отнасящи се до правата и задълженията на държавите-членки, както и до правомощията и юрисдикцията на институциите на Съюза, както са определени в договорите, по които Република България и Румъния стават страни, се прилагат по отношение на настоящия договор., както и в акт относно условията за присъединяване на Република България и Румъния и промените в Учредителните договори, предвиждащ, че „в съответствие с член 2 на Договора за присъединяване, настоящия акт се прилага... „ и по-конкретно на **член 2** от акта, императивно посочващ, че „От датата на присъединяване разпоредбите на Учредителните договори и актовете, които са приети от институциите и от Европейската централна банка преди присъединяването, са задължителни за България и Румъния и се прилагат в тези държави при условията, предвидени в тези

договори и в настоящия акт.“

Предвид горното моли да бъдат осъдени на основание чл.2в, ал. 1 от ЗОДОВ, във връзка с чл.4, §3 от ДЕС, ответниците - Окръжен съд Х. и Народно събрание на Република България, да заплатят на дружеството-ищец, солидарно на основание чл.4, ал.2 от ЗОДОВ, обезщетение за причинените му имуществени вреди, вследствие съществено нарушение на Правото на Европейския съюз, а именно на:

-Член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и на

-Член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата, в размер на 78 032 лева - обезщетение за преки имуществени вреди /щети/ вследствие незаконното отнемане в полза на държавата на собствено на ищеца МПС, с посочените по-горе идентификационни данни.

Моли да бъдат осъдени ответниците да заплатят законна лихва върху присъдения размер на обезщетението, считано от 10.07.2017 г. - датата на одобреното от съда споразумение по чл.381 от НПК, по НОХД № 441/2017г. по описа на Хасковски окръжен съд, до окончателното плащане.

Моли да му бъдат присъдени разноски по водене на процеса.

На основание чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника Окръжен съд - Х., представляван от М.Т., и.ф. Административен ръководител - Председател на Окръжен съд - Х., с който се намира, че искът е допустим и е предявен от активно легитимирано лице. Ответникът Окръжен съд - Х. твърди, че исковата претенция е неоснователна с оглед на заявените от ищеца твърдения и основания за възникване на отговорността и определяне на размера на дължимото обезщетение. В тази насока излага следните съображения: Исковата претенция е насочена срещу Окръжен съд - Х. поради това, че в качеството си на орган на съдебната власт е постановил съдебен акт, с който според ищеца неправилно е приложил разпоредбата на чл. 242, ал. 8 НК, противоречаща на чл. 2, § 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета във връзка с чл. 17, § 1 от Хартата на основните права на европейския съюз и на чл. 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с чл. 47 от Хартата на основните права. Твърди се, че по този начин е допуснато съществено нарушение на Правото на Европейския съюз. С определение № 28/10.07.2017 г. по НОХД №441/2017 Г. съдът е одобрил внесено от Прокуратурата на РБ споразумение за решаване на делото, с което подсъдимият Р. К. е признат за виновен за престъпление по чл. 242, ал. 2, пр. 1 вр. чл. 20, ал. 4 вр. ал. 1 вр. чл. 55, ал. 1, т. 1 и ал. 2 от НК и е осъден на наказание „лишаване от свобода“ за срок от 4 (четири) години, което да изтърпи при първоначален „общ“ режим и „Глоба в размер на 50 000 (петдесет хиляди) лева. С одобреното споразумение съдът е приложил и действащата към този момент разпоредба на чл. 242, ал. 8 НК и е постановил отнемане в полза на Държавата на превозното средство, послужило за превозване предмета на контрабандата, а именно - автобус „М. Б.“ с рег. №

В\*\*\* \*\*\*, рама № NMB61338813\*\*\*\*\*, собственост на фирма „О.“ ООД, ведно с един брой ключ и свидетелството за регистрация с № BO352\*\*\*\*, както и вещите, послужили за пренасяне предмета на контрабандата. Ищецът твърдял, че правното основание на иска е чл. 2 в ЗОДОВ вр. чл. 4, § 3 от Договора за Европейски съюз. Разпоредбата на чл. 2в ЗОДОВ уреждала реда, по който се разглеждат исквете за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, поради което същата имала процесуално съдържание в частта относно ал. 2 и ал. 3. Материалноправните предпоставки за възникване на отговорността се извличали от ал. 1 на чл. 2 в ЗОДОВ, както и от нормата на чл. 7 ЗОДОВ, към която препраща същата разпоредба. Така можело да се приеме, че фактическият състав на отговорността обхващала следните елементи: 1) нарушение на норма на правото на ЕС, предоставяща права на частноправните субекти; 2) нарушението да е достатъчно съществено; и 3) да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда. Поддържа тезата, че в настоящия случай нарушението не е достатъчно съществено. Употребеният от законодателя израз в разпоредбата на чл. 2в, ал. 1 ЗОДОВ „достатъчно съществено нарушение“ не изразявал обща и абстрактна правна категория, която била приложима еднакво и общо за всички случаи, а следвало да се преценява съобразно особеностите на всеки конкретен случай на нарушение. Следователно, въпросът за наличието на „достатъчно съществено нарушение“ трябвало да бъде подложен на изследване в съдебното производство по иск с правно основание чл. 2в ЗОДОВ, като крайната преценка следвало да се основава на представените по делото доказателства. РазкрИ.е на смисъла и съдържанието на понятието „съществено“ нарушение бил предмет на обсъждане в съдебната практика на СЕС (напр., по съединени дела C-46/93 и C-48/93 Brasserie du PDcheur e Factortame). Примерно, макар и неизчерпателно, били посочени следните критерии за определяне дали нарушението било достатъчно съществено - степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставяла на националните или общностните органи, умисълът или непредпазливостта при неизпълнението на задължението, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да е допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право. А в случаите, когато отговорността имала своето основание в акт, постановен от орган на съдебната власт, тези критерии били допълнително детайлизирани и обсъдени в решението по делото КоМег на СЕС - „. . . За да се определи дали нарушението е достатъчно съществено, когато то е следствие от съдебно решение, компетентният национален съд, вземайки предвид специфичната природа на съдебната власт, трябвало да прецени дали нарушението е съществено“. Освен това било посочено, че „отговорността на държавата за нарушение на общностното право вследствие на решение на национален съд, правораздаващ като последна инстанция, можело да бъде ангажирана само в изключителния случай, при който съдът

явно е нарушил приложимото право“. Такава преценка не била необходима в два случая, в които нарушението винаги било съществено и те били посочени от СЕС - 1) когато съдебното решение явно противоречи на влязло в сила негово решение или 2) на негова трайно установена практика. Така изброени, критериите за определяне дали нарушението било съществено следвало да бъдат разгледани в тяхната последователност, за да се гарантира, че нямало да бъде пропуснат някой от тях. В настоящия случай от представените към исковата молба доказателства и данните, свързани с отнемането на превозното средство в производството по НОХД №441/2017 г., не можело да се направи извод, че нарушението наистина било „съществено“. Към момента на постановяване на съдебния акт (и преди постановяването на Решение 12/30.09.2021 г. на КС), от който ищецът твърди, че търпи вреди, текстът на приложимата разпоредба на ал. 8 от чл. 242 НК гласял следното: „Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на стоките, предмет на контрабандата, се отнема в полза на държавата и когато не е собственост на дееца освен ако стойността му явно не съответствува на тежестта на престъплението“. Определението за одобряване на споразумение било постановено на 10.07.2017 г. Очевидно било, че то не попадало в посочените по-горе две хипотези, когато нарушението било винаги съществено, тъй като - 1) към този момент нямало влязло в сила решение на СЕС, каквото било решението, на което се позовавал ищецът по дело № С - 393/19 и което било постановено на 14.01.2021 г., а от друга страна 2) не можело да се приеме, че съдебният акт противоречи на трайно установена практика на СЕС, тъй като съответствието на нормата на чл. 242, ал. 8 НК с правото на ЕС било обект на разглеждане за първи път именно с цитираното съдебно решение. Посочената в него съдебна практика (по дела С-650/13; С-234/18 и С-686/18) касаела въпроси, свързани с обхвата и приложното поле на ХОПЕС и на Рамково решение 2005/212, но не и конкретния въпрос за отнемане в полза на държавата на превозно средство при извършено престъпление контрабанда по българския наказателен закон. Цитираното решение по дело № 3503/08 на Европейския съд по правата на човека било единично и не можело да бъде окачествено като трайна съдебна практика. Не бил налице и следващият критерий, изведен от текста по делото КоМег - съдът явно да е нарушил приложимото право. „Явно“ нарушение на приложимото право би имало, ако същото е очевидно и безспорно. Към момента на постановяване на процесния съдебен акт на 10.07.2017 г. нарушението на ал. 8 от чл. 242 НК не било нито очевидно, нито безспорно. То не било очевидно, тъй като за прилагането на тази норма при одобряване на споразумението съдът бил длъжен да изследва наличието на достатъчно доказателства или факти по досъдебното производство, които установяват функцията на превозното средство като послужило за превозването или пренасянето на стоките. То не било безспорно и поради това, че прилагането на нормата на ал. 8 от чл. 242 НК било поставено в зависимост от наличието на допълнителен критерий за съответствието на стойността на тежестта на престъплението, който критерий се преценява във всеки конкретен случай. Не били налице и останалите критерии за определяне на нарушението като

съществено, изведени от мотивите към съединени дела С-46/93 и С-48/93 *Brasserie du PDcheur e Factortame* - степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставяла на националните или общностните органи, умисълът или непредпазливостта при неизпълнението на задължението, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да било допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право. Степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма бил лесно проверим критерий в случаите, когато ставало дума за императивна правна норма, която въвеждала задължения или повелявала съдебният орган да постъпи само по един начин, без да има право на преценка. В случая обаче, текстът на чл. 242, ал. 8 НК предоставял на съдебния орган правомощието да прецени дали стойността на вещта явно не съответства на тежестта на престъплението. Извършването на подобна преценка предпоставяла анализ от страна на съдебния орган на събраните на досъдебното производство данни за стойността на превозното средство, но дадени в тяхната съпоставка спрямо тежестта на престъплението. Така например: „...Тежестта на престъплението не била свързана само с тежестта на наказанието, което се полагало за него. Въпросът дали едно престъпление било тежко бил твърде относителен, в смисъл че зависел от скалата на санкциите, които поначало се прилагали в съответната държава членка...“ (Заключение на генералния адвокат по дело № С-207/16 на СЕС, т. 98 към мотивите). Ето защо, обхватът на преценката, която съдебният орган следвало да извърши, не се определял само от един критерий или едно точно определено обстоятелство, а представлявал комплексна оценка, която вземала предвид цялата доказателствена съвкупност по делото и въз основа на това съдът правел окончателния извод дали да одобри предложеното споразумение или не - съдът не бил длъжен, а бил оправомощен да прецени дали да одобри споразумението (чл. 382, ал. 7 и ал. 8 НПК).

На следващо място възразява, че ищецът не представил доказателства в какво се изразяват претърпените имуществени вреди. От представеното удостоверение за актуално състояние се установявало единствено, че ищцовото дружество се занимавало с „друг пътнически сухопътен транспорт, некласифициран другаде“. От това доказателства не можело да се установи по какъв начин съдебният акт бил нанесъл вреда на дружеството и дали тя в действителност имала паричен еквивалент, съгласно посоченото в автотехническата и оценъчна експертиза по досъдебното производство в размер на 78 023 лв. - тази стойност била калкулирана за нуждите на разследването, но дружеството имало седалище и адрес на управление в Република Румъния, поради което следвало да се посочи размерът на вредите съобразно начина, по който те се били отразили в търговската дейност на ищеца съобразно конкретната пазарна обстановка. Сочи още, че в исковата молба неправилно се интерпретира съдържанието на решението по дело С-393/19 на СЕС. На стр. 2 от исковата молба, абзац седми, процесуалният



представител на ищеца посочвал, че същият имал качеството на трето добросъвестно лице, и, че не разполагал с ефективни правни средства за защита в наказателното производство. В т. 55 към мотивите по дело С-393/19 съдът посочвал: „...Предвид значителното засягане на правата на лицата, до което водила конфискацията на имущество, а именно окончателно отнемане на правото на собственост върху него, следвало да се отбележи, че що се отнася до добросъвестното трето лице, което не е знаело и не е могло да знае, че имуществото му е използвано за извършване на престъпление, подобна конфискация представлявала, по отношение на преследваната цел, непропорционална и нетърпима намеса, която засягала самата същност на неговото право на собственост“. Допълнително за добросъвестността на третото лице се говорело в т. 56 и т. 58 от мотивите към решението. От така цитирания пасаж можело да се извлече в каква насока разсъждавал Съда на Европейския съюз - за него водещо значение имал фактът, че се засяга правната сфера на едно добросъвестно трето лице по непропорционален и нетърпим начин с конфискуването на имуществото му. Но от ключово значение била именно добросъвестността на третото лице. На въпроса какво следвало да се разбира под понятието „добросъвестност“ в конкретния случай, отговорът произтичал от самото решение - добросъвестно било това трето лице, което не е знаело и не е могло да знае, че имуществото му било използвано за престъпление. Този извод на СЕС бил логичен от гледна точка на плоскостта, на която бил поставен въпросът в цитираното решение - по аргумент за противното, ако се приемело, че третото лице било знаело и е могло да знае, че имуществото му (собственото му превозно средство) се използвало за извършване на престъпление, то очевидно поведението му не съответствало на правните критерии за добросъвестност. Макар и СЕС да не бил развил тезата докрай, обосновано можело да се предположи, че ако третото лице било недобросъвестно, то не би следвало да се ползва от възможността да търси връщане на превозното средство или репарирание на вредите, които му били причинени с неговото отнемане (конфискуване по смисъла на решението) чрез получаване на обезщетение. В противен случай се оказвало, че едно недобросъвестно лице можело да се облагодетелства от собствената си недобросъвестност, което противоречи на основни правни принципи. Добросъвестността, обаче, не се предполагала или презюмирала - подобен извод не можело да бъде направен нито от текста на решението по дело С- 393/19, нито можело да се извлече от приложимите в случая норми на чл. 2в и чл. 7 ЗОДОВ. Само фактът, че превозното средство на едно трето лице - собственик, е било отнето, не водел автоматично до извода, че това трето лице било добросъвестно. Добросъвестността трябвало да се докаже и съобразно разпределението на доказателствената тежест следвало да се приеме, че тя трябвало да бъде доказана от лицето, което извличало от това обстоятелство изгодни за себе си правни последици. Не можело да се приеме, че добросъвестността на ищеца трябвало да бъде доказвана от ответника, тъй като нито ставало дума за отрицателен установителен факт, нито ответникът бил длъжен да доказва, че ищецът бил добросъвестен. Към исковата молба ищецът не представил доказателства за своята добросъвестност, ако имало

писмени такива, нито бил направил доказателствени искания за събирането им в рамките на исковия процес. Съгласно чл. 127, ал. 2 ГПК ищецът бил длъжен да посочи в исквата си молба доказателствата и конкретните обстоятелства, които ще доказва с тях, и да представи заедно с нея всички писмени доказателства. Ищцовото дружество не използвало нито една от тези две възможности, поради което следвало да се приеме, че на практика то не представило доказателства за своята добросъвестност. Тогава това качество следвало да се приеме за недоказано и само на това основание исквата претенция следвало да бъде отхвърлена.

Алтернативно, отправя искане при постановяване на определение по чл. 140, ал. 3 ГПК и изготвяне на проект за доклад по делото да бъде разпределена доказателствената тежест, като съдът укаже на ищеца да представи доказателства за добросъвестността си по смисъла на решението по дело С- 393/19 на СЕС.

На следващо място, твърди, че в решението по дело С-393/19 на СЕС бил обсъден въпросът за прилагането на ефективни правни средства за защита в полза на третото лице - собственик, но в настоящия случай ищцовото дружество не било съобразило и не било упражнило възможността за защита, която била предвидена в българския процесуален закон. В т. 64 и т. 65 от решението било прието, че противоречи на правото на СЕС разпоредба, съгласно която третото лице, чието имущество било предмет на мярка за конфискация, нямало пряк достъп до правосъдие съгласно националната правна уредба, т.е. лишено било от правото на ефективни правни средства за защита в главното производство. В действителност, разпоредбата на чл. 242, ал. 8 НПК не предвиждала такива правни средства и това произтичало от нейния материалноправен характер. Но процесуалният закон предоставял възможност за защита - чл. 111, ал. 2 НПК предвиждал, че предметите, иззети като веществени доказателства, с разрешение на прокурора можело да бъдат върнати на правоимащите, от които били отнети, преди да завърши наказателното производство, само когато това нямало да затрудни разкриването на обективната истина и не били предмет на административно нарушение. Наистина, тази разпоредба касаела досъдебната фаза на наказателното производство, а не съдебната фаза, но двете били неразривно свързани. Но тя също се явявала ефективно правно средство за защита, доколкото охранявала интересите на правоимащите лица по достатъчно адекватен начин, тъй като евентуалният отказ на наблюдаващия прокурор да върне вещите на правоимащите лица подлежал на съдебен контрол, което било гаранция за защита на техните права. В настоящия случай от изложеното в исквата молба нямало данни ищцовото дружество да било упражнило предоставената от чл. 111, ал. 2 НПК възможност и да отправи искане до прокурора за връщане на превозното средство. Следователно, той не бил изчерпал всички процесуални средства за защита, които му предоставял българския закон. Към днешна дата не можело да се предвиди как би протекло подобно производство, но не можело да се изключи възможността, ако ищецът бил подал подобно искане до наблюдаващия прокурор, то да бъде уважено. Това обаче не се случило и липсата на подобно искане следвало да бъде

отдадена по-скоро на проявената процесуална пасивност от страна на ищцовото дружество.

На последно място прави възражение за изтекла погасителна давност. Искът бил предявен след изтичане на предвидената давност. ЗОДОВ определял специален ред и условия за обезщетяване на лицата, твърдящи увреда на техните законни права и интереси. За неуредените в закона хипотези, включително погасителната давност, се прилагали общите разпоредби на Закона за задълженията и договорите, следователно, съгласно чл. 110 ЗЗД давността за предявяване на иск по ЗОДОВ, с оглед липсата на специална разпоредба в самия закон, била 5 години. При съблюдаване на принципните положения, изложени в т. 4 на ТР № 3/22.04.2005 г. на ВКС, следвало да се приеме, че началният момент на 5-годишният срок бил влизането в сила на съдебния акт, тъй като от този момент се били породили неговите правни последици, включително и отнемането на превозното средство по реда на чл. 242, ал. 8 НК. Съгласно чл. 382, ал. 9 НПК определението за одобряване на споразумението било окончателно, а съгласно чл. 383, ал. 1 НПК одобреното от съда споразумение за решаване на делото имало последиците на влязла в сила присъда. Следователно, съдебният акт в случая бил влязъл в сила на 10.07.2017 г., когато било постановено определението за одобряване на споразумението, а 5-годишният давностен срок изтичал на 10.07.2022 г. От съдържанието на полученото в Окръжен съд - Х. съобщение за връчване на препис от исковата молба се установявало, че тя била входирана в Окръжен съд - Кърджали под вх. № 2124/25.07.2022 г., т.е. след изтичане на давностния срок. В този смисъл, исковата претенция била погасена по давност и само на това основание следвало да се отхвърли като неоснователна. С оглед на тези съображения, моли съда да отхвърли изцяло предявеният против Окръжен съд - Х. иск като неоснователен и недоказан, респ. погасен по давност.

Постъпил е отговор на исковата молба и от ответника Народното събрание на Република България, чрез представител по пълномощие А.С.- главен юрисконсулт и М.Г. - главен юрисконсулт, с който се изразява следното становище:

I. По допустимостта на исковете срещу Народното събрание ищецът предявил претенцията си, позовавайки се на чл. 2в, ал. 1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз. Насочените срещу Народното събрание искове счита за процесуално недопустими по по подробно изложени съображения, а именно: „1. Националната ни уредба не предвижда възможност да бъде ангажирана отговорността на Народното събрание във връзка с осъществяване на законодателната му дейност, предвид особения характер на органа и извършваната от него дейност. От разпоредбата на чл. 62, ал. 1 от Конституцията на Република България произтича, че Народното събрание е нормотворчески орган, който представлява суверена на страната. Отношенията между Народното събрание и останалите гражданскоправни субекти, които възникват въз основа на извършената публична нормотворческа дейност, не са частни гражданскоправни или административноправни отношения, нито подлежат на

съдебен контрол. Следователно, действията на Народното събрание във връзка със законодателната дейност не подлежат на контрол от съдебната власт. Процесуалната възможност за обсъждане на законосъобразността на неговите актове от различни от Конституционния съд правораздавателни юрисдикции, в т.ч. националните съдилища, е дефинитивно изключена. Съгласно действащото законодателство законите подлежат единствено на контрол за законосъобразност съгласно чл. 149, ал. 2 КРБ. Произнасянето на национална юрисдикция, различна от Конституционния съд, по законодателни въпроси, въпреки липсата на предвиден ред, би означавало грубо погазване на принципите на демократичната държава и би създавало хаос и несигурност в упражняването на държавната власт и функционирането на правната система. Освен това, по силата на Конституцията суверенът е този, който формира пряко, чрез избори, привлеченото като ответник Народно събрание и в името на същия този суверен се постановяват съдебните актове, което мотивира категоричен краен извод за липса на надлежно легитимиран процесуален ответник в лицето на Народното събрание. Конституцията на Република България и Закона за Конституционен съд установяват реда, по който се осъществява контрол върху законодателната дейност на Народното събрание, както по-горе е посочено. Следователно, общите съдилища не са компетентни да се произнасят по отношение на законосъобразността или противоконституционността на законите. Ето защо твърдим, че гражданският съд не е компетентен да разгледа настоящия спор, тъй като решението по делото изисква да се направи преценка за законосъобразността на действията на Народното събрание. Процесуалният ред за реализиране на отговорност по ЗОДОВ не променя и не повлиява по никакъв начин принципното положение, че единственият орган, имащ правомощия да се произнася по актове на Народното събрание, е Конституционният съд. И не случайно, а напълно в съответствие с това, ЗОДОВ лимитативно изброява случаите, които попадат в приложното му поле, като законодателната дейност на Народното събрание е извън него. В този смисъл Народното събрание не е процесуален субституент по реда на ЗОДОВ и при липса на изрична правна уредба следва да намери приложение чл. 31 ГПК. В чл. 2в ЗОДОВ е уреден единствено редът за разглеждане на искове срещу държавата за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз. Съгласно чл. 2в. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) от ЗОДОВ: „(1) Когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковите се разглеждат от съдилищата по реда на: 1. Административнопроцесуалния кодекс - за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд; 2. Гражданския процесуален кодекс - извън случаите по т. 1, като ответникът по делата се определя по реда на чл. 7. (2) Когато искът по ал. 1 е предявен срещу няколко ответници, се разглежда по реда на Административнопроцесуалния кодекс, ако страна по делото е административен съд, Върховният административен съд или юридическо лице за вреди, причинени при или по повод административна дейност. „Законодателният орган не е сред определените в чл. 7, ал. 1 ЗОДОВ ответници по искове за обезщетение: „Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., бр.

98 от 2012 г.) (1) (Предишен текст на чл. 7 - ДВ, бр. 94 от 2019 г.) Искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по чл. 1, ал. 1 и чл. 2, ал. 1, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.“ Разпоредбата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, към която препраща чл. 7, ал. 1 ЗОДОВ, предвижда отговорност на държавата и общините за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове. Според чл. 2, ал. 1 ЗОДОВ, към който е другата препратка от чл. 7, ал. 1 ЗОДОВ, „Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда...” Народното събрание не е нито административен, нито правозащитен орган. С оглед задължителната тълкувателна практика на ВКС (Тълкувателно решение № 5 по т.д. № 5/2013 г. на ОСГК на ВКС), както и след логическо и систематично тълкуване на последните изменения на ЗОДОВ (обн., ДВ бр. 94/2019 г.), като процесуален субституент на държавата в хипотезата на реализиране на вреди по реда на ЗОДОВ не би могло да бъде привлечено Народното събрание. В Тълкувателно решение № 5 по т.д. № 5/2013 г. на ОСГК на ВКС, четем: „Според чл. 7 от Конституцията на Република България държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Тази разпоредба е в глава „Основни начала“ на Конституцията на РБ, от което следва, че това е един от основополагащите принципи за функционирането на държавата. В нея изрично се предвижда, че отговорността е на държавата, а не на отделните нейни органи и длъжностни лица. Разпоредбата на чл. 2 ЗОДОВ също изрично определя държавата като длъжник по материалното правоотношение. Тя отговаря за причинените вреди. Съдът и другите правозащитни органи представляват държавата като процесуални субституенти. ЗОДОВ е едно от средствата за защита на предоставените от Конституцията права. „Актовете и действията на Народното събрание във връзка с осъществяваната законодателна дейност нямат характер на подзаконови нормативни актове, нито подлежат на контрол за законосъобразност, т.е. изначално не отговарят на условието на чл. 7 от Конституцията на Република България - “незаконни актове и действия“. В този смисъл се е произнесъл и ВАС в Решение № 13036 от 03.12.2015 г. по адм. д. № 3814/\*\*\*\* г., III отд. ЗОДОВ е неприложим по отношение на Народното събрание. Законодателният орган се ползва с първична демократична легитимност и представлява суверена на страната, поради което процесуалната възможност за обсъждане на законосъобразността на неговите актове от общите съдилища (правораздавателни юрисдикции извън Конституционния съд) е дефинитивно изключена. Народното събрание не е процесуално легитимирано да отговаря за последиците, произтекли от осъществяване на законодателен процес и реализиране на предоставените му конституционни правомощия. Систематичното тълкуване на чл. 7 КРБ във връзка с чл. 31 ГПК и чл. 2в

ЗОДОВ с категоричност подкрепя заключението, че държавата е единственият пасивно процесуално легитимиран субект срещу когото може да бъде предявен иск за отговорността на публичен орган за вреди от правоприлагането. Орган на законодателната власт не може да отговаря за вреди на частноправни субекти поради липса на пряка каузална връзка - приложението на законите винаги е опосредствано от действия или бездействия на органи на изпълнителната, местната или съдебната власт, за които изрично е предвидена такава отговорност по ЗОДОВ. Считаме, че по иск, предявен срещу държавата за обезщетение за вреди, Народното събрание не е пасивно легитимирана страна. Производството се развива по реда на ГПК и съгласно разпоредбата на чл. 31, ал. 1 ГПК държавата в процеса се представлява от министъра на финансите. Процесуалният субституент на държавата не е определен произволно, а поради функцията му, свързана с държавния бюджет. По този процесуалноправен въпрос вече е налице формираща се еднозначна и безпротиворечива практика на ВКС. Така например, в Решение № 184 от 21.01.2021 г. по гр.д. № 2686/2019 г. на ВКС, III ГО, четем: „Държавата, представлявана от министъра на финансите, е надлежен ответника по иска за връщане на полученото от нея по закона, обявен за противоконституционен с решение на Конституционния съд, както и по всеки деликтен иск за обезщетение на вреди от незаконната дейност на законодателния орган. Няма закон, който да предвижда по тези искиове представителство или процесуална субституция на Народното събрание.“ В публичните правоотношения държавата участва чрез своите органи, които така осъществяват своите правомощия, а в гражданските правоотношения, като отделен равнопоставен правен субект, тя се представлява от министъра на финансите, освен когато в закон е предвидено тя да се представлява от друг свой орган. В българското законодателство липсва правна норма, която да урежда възможността Народното събрание да отговаря пряко спрямо юридическите лица и гражданите. В този смисъл са постановените по сходен спор съдебни актове, като:

- Решение № 264301 от 29.06.2021 г. на СГС по гр. д. № 14152/2019 г., с което на основание чл. 130 ГПК е прекратено производството в частта по предявения срещу Народното събрание и РС - Сливница иск с правно основание чл. 4§ 3 ДЕС вр. чл. 49 ЗЗД за обезщетение за имуществени вреди от нарушение правото на ЕС.

Решение № 4175/13.07.2020 г. по гр. д. № 12978/2018 г. на СГС, I-14 състав, с което е осъдена Република България, представлявана от Министъра на финансите, да заплати на В. А. /V. А./ - турски гражданин, на основание чл. 4§ 3 от ДЕС сума в размер на 214534.99 лева, обезщетение за имуществена вреда от нарушение на правото на ЕС. Със същото решение е прекратено производството по предявен от В. А. /V.А./ - турски гражданин, срещу Народното събрание и Софийски окръжен съд иск с пр. кв. чл. 4§ 3 от ДЕС за сума в размер на 214534.99 лева, обезщетение за имуществена вреда от нарушение на правото на ЕС. Решението е потвърдено с Решение № 709 от 24.06.2021 г. на САС по в. гр. д. № 132/2021 г.

Решение № 262217 от 5.04.2021 г. на СГС по гр. д. № 13905/2018 г., ГО

1 - 8 състав, и Решение № 262211 от 5.04.2021 г. на СГС по гр. д. № 13210/2018 г. И в двете решения е осъдена Държавата, представлявана от министъра на финансите, и на основание чл. 130 ГПК е прекратено производството в частта по предявения срещу Народното събрание иск.

Правната логика във връзка с търсенето на отговорност от държавата, основаваща се на правото на ЕС е идентична с логиката на вътрешното законодателство и не предполага ангажирането на отговорност от националния законодателен орган. В Решение на Съда от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93 е изведен принцип, който визира отговорност на държавите членки, а не на техните национални органи. Националното ни законодателство е в синхрон с този принцип. Възможността за ангажиране на деликтната отговорност на държавата е гарантирана като за тези цели представителството на държавата е регламентирано в чл. 31 ГПК. В този смисъл е и Решение на Съда от 01.06.1999 г. по дело C-302/97, в което отново се подчертава, че отговорността е на държавата членка, а не пряко на публичния орган. Визирането на публичен орган е от значение при извършването на преценката за наличие на предпоставките за ангажиране на отговорност на държавата-членка, а не за пряко търсене на обезщетение от публичен орган.

„58 Ясно е от съдебната практика на Съда, че по принцип националните съдилища трябва да прилагат критериите за установяването на отговорността на Държавите-членки за вреди, причинени на индивидите чрез нарушения на Общностното право (свързани/съединени дела C-46/93 и C-48/93 *Brasserie du PDcheur* и *Factortame* [1996] ECR I-1029, параграф 58), в съответствие с правилата, установени от Съда за прилагането на тези критерии (дело *Brasserie du PDcheur* и *Factortame*, параграфи 55 до 57; дело C-392/93 *The Q.* срещу КМ. Т., *ex parte British T.* [1996] ECR I- 1631; свързани/съединени дела C-178/94, C-179/94, C188/94, C-189/94 и C- 190/94 *Dillenkofer* и други срещу Федерална република Германия [1996] ECR I-4845; и свързани/съединени дела C-287/94, C-291/94 и C-292/94 *Denkavit Internationaal* и други срещу *Bundesamt fDlr Finanzen* [1996] ECR I-5063). Така в т. 20 от Решение на Съда от 8 октомври 1996 г. по присъединени дела C178/94, C-179/94, C-188/94, C-189/94 и C-190/94 (Е.Д. [E.D., К.Е. [C.E], Х.Ю.Ш. [H.-J.S.], А. Х. [A. H.], В . [W.], У. и Т. К. [U. and T. K.] v *Bundesrepublik Deutschland*) четем:

„20 Съдът поддържа, че принципът за отговорност на държавата за загуби и вреди, причинени на физически лица вследствие на нарушения на правото на Общността, за които държавата носи отговорност, е присъщ на системата на Договора (Франкович, параграф 35; Присъединени дела C-46/93 и C-48/93 *Brasserie du PDcheur* и *Factortame* [1996] ECR I-0000, параграф 31; дело C-392/93 Бритиш тт. [British T.] [1996] ECR I-0000, параграф 38; и дело C-5/94 Х.Л. [H.L.] [1996] E C R I-0000, параграф 24). Освен това Съдът приема, че условията, според които отговорността на държавата поражда право на обезщетение, зависят от характера на нарушението на правото на Общността, пораждащо загубата и вредата (Франкович, параграф 38; *Brasserie du PDcheur* и *Factortame*, параграф 38, и Х.Л., параграф 24).“

Видно от посочената практика на СЕС, отговорността за вреди, причинени на частноправните субекти вследствие нарушения на правото на ЕС, е на държавата-членка. Тази концепция е въплътена и в мотивите на Определение № 303 от 10.07.2019 г. на Върховния касационен съд, Търговска колегия, първо отделение, съобразно което: „... решение на СЕС от 05.03.96 г. по д. С-46/93 също визира ... отговорността на държавата при нарушение на общественото право и предпоставките за реализиране на тази отговорност. Т.е. това решение третира отговорността на държавата - членка, а не на нейния законодателен орган“.

За да осъществява правомощията си по приемане, изменение, допълване и отмяна на закони, законодателният орган следва да бъде инициран, което обаче се осъществява по определен ред. Правото на законодателна инициатива по силата на чл. 87, ал. 1 КРБ е предоставено на всеки народен представител и на Министерския съвет. Народното събрание не притежава законодателна инициатива и не може да отговаря за липсата на такава. В този смисъл няма правно основание и Народното събрание не може да бъде конституирано като субект, който да отговаря за липсата на законодателна промяна, тъй като инициативата принадлежи на други лица.

Недопустимо е гражданският съд да извършва контрол за правилността на постановени в хода на наказателното производство и влезли в сила съдебни актове от наказателните съдилища. Способите и основанията за подобен контрол при влезли в сила актове, постановени от наказателен съд, са посочени в НПК (чл. 420, ал. 2 и ал. 4 и чл. 422 НПК), като съдебният контрол за съответствието на наложеното наказание с тежестта на извършеното престъпление и правилното приложение на нормите на правото на ЕС се осъществява от ВКС. Именно ВКС се явява последна инстанция в съответствие с практиката на СЕС, която може да се произнесе по правилността на споразумението, което има сила на влязла в сила присъда (Решение от 18 март 2006 г., *Karferer*, C-234/04, Еи:С:2006:178).

При всички случаи следва да се посочи, че искът за отговорността на Държавата по чл. 4, § 3 ДЕС не е способ за ревизия на правилността и законосъобразността на постановени и влезли в сила определения от наказателни съдилища за одобряване на споразумения, сключени по реда на чл. 384, ал. 1 НПК. 5. Претендираните от ищеца вреди са пряка и непосредствена последица от престъплението по чл. 242, ал. 2, пр. 1, вр. чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 НК, за извършване на което е послужило МПС, собственост на ищеца. Поради това ищецът е разполагал с възможността да бъде конституиран като граждански ищец в съдебната фаза на наказателното производство по реда на чл. 84-87 НК. Гражданският иск в съдебното производство представлява искане на пострадалия да му присъди обезщетение за претърпените вреди от престъплението, предявено в наказателния процес срещу обвиняемия. От представените по делото доказателства не е ясно дали ищецът се е конституирал като граждански ищец и частен обвинител по НОХД № 441/2017 г. на Хасковския окръжен съд. Освен тази възможност ищцовото дружество може и следва да предяви иск за обезвреда на нанесените с престъплението вреди в гражданския съд на



основание чл. 45 ЗЗД във вр. с чл. 124 ГПК и по аргумент от чл. 84, ал. 2 НПК, срещу извършителя на престъплението, а не срещу Народното събрание. 6. С оглед изложеното в т. 5 и съобразно нормата на чл. 8, ал. 3 ЗОДОВ, когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, ЗОДОВ не се прилага. Тоест, общият ред за търсене на отговорността на държавата е ЗОДОВ, а в отделни нормативни актове могат да бъдат предвидени специални условия, които да изключват приложението му при реализиране отговорността на държавата за вреди. По изложените съображения исковите претенции се явяват недопустими и изключват процесуалната легитимация на Народното събрание, поради което по отношение на същото производството следва да бъде прекратено.“

II. По основателността на исковите срещу Народното събрание излага следните съображения:

„В случай че приемете исковите за допустими спрямо Народното събрание, то молим да приемете, че същите са неоснователни и недоказани по следните съображения. В исковата молба се твърди, че е реализиран от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 242, ал. 2, предл. 1, вр. чл. 20, ал. 4, вр. ал. 1 НК, като за извършване на престъплението е послужило МПС, собственост на ищцовото дружество. С Определение № 10.07.2017 г. по НОХД № 441/2017 г. по описа на Хасковския окръжен съд е одобрено споразумение между Окръжна прокуратура Х. и защитника на обвиняемия Р. Н.К. На основание чл. 242, ал. 8 НК товарният автомобил, като превозно средство, послужило за пренасяне на стоките, предмет на контрабанда, е отнет в полза на държавата. В съдебната фаза на наказателното производство не са конституирани граждански ищци и частни обвинители. Ищецът счита, че е претърпял имуществена вреда, изразяваща се в намаление на имущественото му състояние и лишаване от правото му да се разпорежда с отнетия автомобил, в размер 78 032 лева - пазарната цена на автомобила по оценка на вещото лице по ДП № 1000-4/2017 г. по описа на Митница Бургас. Ищецът е предявил претенцията си на основание чл. 2в, ал. 1 ЗОДОВ във връзка с чл. 4, параграф 3 от ДЕС. Съгласно чл. 4, § 3 ДЕС държавите-членки са длъжни да вземат всички общи и специални мерки, необходими за гарантиране на задълженията, произтичащи от правото на ЕС, да подпомагат общността за постигане на нейните цели и да се въздържат от всякакви мерки, които могат да застрашат тези цели. За да е налице извъндоговорната отговорност на държавата по чл. 4, § 3 ДЕС следва да е налице нарушение на правна норма на ЕС, която има за предмет предоставяне на права на частноправни субекти, нарушението да е достатъчно съществено и наличието на причинно-следствена връзка между нарушението и вредата. Предпоставките за ангажиране на отговорността са кумулативни, като липсата на една от тях е достатъчна за отхвърляне на иска за обезщетение. В конкретния случай нито един от елементите на този фактически състав не е налице. Наведените от ищеца твърдения за нарушения на правото на ЕС са неоснователни и необосновани. Ищецът не сочи конкретна правна норма на ЕС, която има за предмет предоставяне на права на частноправни субекти. В Решение на Съда (пленарен състав) от 12 октомври 2004 г. по дело C-222/02

P.P., C. S. -L. и C. M. срещу Bundesrepublik това условие е изведено като съществено за допустимостта на иска по чл. 4§ 3 ДЕС: „отговорността на държавата за вреди при нарушение разпоредба на правото на ЕС може да бъде търсена единствено, когато нарушената разпоредба има за цел да даде права на частни лица“. Ищецът предявява претенцията си на основание Решение на Съда (първи състав) от 14 януари 2021 година по дело C-393/19, с което е установено противоречие на процесната разпоредба с член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата на основните права.

Видно от текста на чл. 2, параграф 1 и чл. 4 от Рамково решение 2005/212/ПВР тези норми нямат за предмет предоставяне на права на частноправни субекти. Те са адресирани до държавите-членки и са задължителни за тях.

#### -Член 2

#### Конфискация

1. Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да направи възможно конфискуването, изцяло или частично, на средства на престъплението и облаги от престъпление, за които се предвижда наказание лишаване от свобода над една година, или на имущество, чиято стойност отговаря на тези облаги. „ „ Член 4 Правни средства за защита Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че заинтересованите страни, които са засегнати от мерките по членове 2 и 3, разполагат с ефективни правни средства за защита на правата В обстоятелствената част на исковата молба липсват каквито и да било мотиви за твърдяното нарушение както за горесцитираните норми, така и за чл. 17 и чл. 47 ХОПЕС. Действащата правна рамка на Европейския съюз относно обезпечаването, изземването и конфискацията на активи се състои от Съвместно действие 98/699/ПВР, Рамково решение 2001/500/ПВР на Съвета, Рамково решение 2003/577/ПВР на Съвета, Рамково решение 2005/2 12/ГГВР на Съвета и Рамково решение 2006/783/ПВР на Съвета. Докладите на Комисията относно изпълнението на рамкови решения 2003/577/ПВР, 2005/212/Г1ВР и 2006/783/ПВР сочат, че съществуващите режими за разширена конфискация и за взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация не са напълно ефективни. Конфискацията е възпрепятствана от различията в правото на държавите-членки. С оглед на това е приета Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз (Директива 2014/42/ЕС). Директивата цели да измени и разшири разпоредбите на рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР, като същите бъдат частично заменени по отношение на държавите-членки, обвързани от директивата. Директивите са актове със задължително действие по отношение на държавата членка на ЕС, които я обвързват с постигането на определен резултат. За да се постигне този

резултат е предоставена свобода на националните власти на съответната държава в избора на формата и средствата за постигането му (арг. от чл. 288 ДФЕС). Държавата определя средствата и мерките за постигането на заложения резултат по своя преценка. Според съображение 10 от Преамбюла на Директива 2014/42/ЕС „Държавите членки са свободни да предприемат процедури за конфискация, които са свързани с наказателно дело, водено пред компетентен съд.“ А в съображение 22 е прието, че с Директивата се установяват минимални правила и директивата не е пречка държавите-членки да предвидят по-широки правомощия в националното си право, включително например във връзка с техните правила относно доказателствата. Съгласно постоянната практика на Съда при липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на санкциите, приложими при неспазване на условията, предвидени от установен в това законодателство режим, държавите членки са компетентни да изберат санкции, които според тях са подходящи. В българското законодателство престъплението по чл. 242, ал. 2 НК - пренасяне през границата на страната без надлежно разрешително на наркотични вещества и/или техни аналози е санкционирано по начин, който съответства на характера и тежестта на нарушението. Предвидените санкции имат реално възпиращ ефект, като същевременно съблюдават основния принцип на пропорционалност. Целта е да се приложат подходящи мерки за санкциониране на такъв вид нарушения. До обявяването на чл. 242, ал. 8 НК в частта „и когато не е собственост на дееца“ за противоконституционна с Решение № 12 на КС на РБ (ДВ, бр. 84 от 2021 г.) същата е част от действащото законодателство. От горепосочените разпоредби Директива 2014/42/ЕС е видно, че прилагането на националното право на Република България не противоречи на Общностното право, което предоставя възможност на държавите-членки да прилагат националните методи за контрол на пренасянето през границата на страната на стоки, без знанието и разрешението на митниците. Ето защо, следва да се приеме, че предвид съображение 10 от Преамбюла на Директива 2014/42/ЕС Република България е привела своето национално законодателство в съответствие с нормите на общностното право. Ищецът обосновава претенцията си единствено с Решение на Съда (първи състав) от 14 януари 2021 година по дело C-393/19. Твърди, че решенията на СЕС по тълкуване на Съюзното право и въобще преюдициалните заключения на Съда имат обратно действие. Считаме, че твърдението за обратното действие на преюдициалните тълкувателни заключения на Съда на ЕС е вярно, но само по отношение на висящите правоотношения, възникнали преди тълкувателното решение, а не и по отношение на правоотношения, по които е налице влязъл в сила съдебен акт. Изрично в този смисъл е константната практика на Съда на ЕС, според която тълкуването, което той дава на норма на правото на Съюза при упражняване на компетентността си по член 267 ДЕС, уточнява и изяснява значението и приложното поле на тази норма, както тя трябва или е трябвало да се разбира и прилага от момента на нейното влизане в сила. Следователно, така разтълкувана, нормата може и трябва да се прилага от съда дори към правоотношения, възникнали и установени преди решението по искането за

тълкуване, ако освен това са налице условията, които позволяват пред компетентните юрисдикции да се отнесе спор по прилагането на посочената норма (Решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, т. 59). В настоящия случай е налице влязъл в сила съдебен акт - Определение от 10.07.2017 г. по НОХД № 441/2017 г. по описа на Хасковския окръжен съд. Правоотношенията, уредени с този съдебен акт, не биха могли да бъдат засегнати от тълкуване на правото на Съда на ЕС, постановено след влизането в сила на този съдебен акт. Иначе ще се засегне окончателният характер на съдебния акт, а това, на свой ред, ще бъде в противоречие с константната практика на Съда на ЕС, според която „принципът на сътрудничество, който произтича от чл. 4, § 3 ДЕС, не налага на национална юрисдикция задължението да се отклони от вътрешните процесуални правила, за да преразгледа и да отмени окончателно съдебно решение, ако се окаже, че това решение противоречи на общностното право“ (Решение от 16 март 2006 г. по дело C-234/04). В практиката си СЕС отдава особено значение на принципа за силата на присъдено нещо. Той недвусмислено подчертава, че принципът на правната сигурност е общ принцип на правото на ЕС (Решение от 13 януари 2004 г. по дело C-453/00). Въз основа именно на основополагащия принцип на правната сигурност СЕС стига до извода, че правото на ЕС по принцип не се противопоставя на силата на пресъдено нещо, с която се ползва съдебен акт, дори и да е постановен в противоречие с правото на ЕС (Решение от 16 март 2006 г. по дело C-234/04). дори и съдът да приеме че е налице нарушение, то същото не може да се квалифицира като съществено. Само по себе си наличието на нарушение от страна на Народното събрание не може да обуслови ангажирането на отговорността на държавата, като е необходимо това нарушение да бъде достатъчно явно и сериозно. Решението на Съда на ЕС по делото Brasserie du Pêcheur и Factortame съдържа насоки по отношение на разбирането за „достатъчно съществен характер“ на нарушението. Решаващият критерий в това отношение е дали националният орган разполага с по-широко право на преценка или не. Народното събрание, като орган на законодателната власт, с мандат получен пряко от народа, предполага по-широко право на преценка, която фактически е проява на държавен суверенитет. В мотивите на Решение от 19 юни 2014 г., по съединени дела C-501/12, C-506/12, C-540/12 и C-541/12 се посочва, че що се отнася до второто условие (нарушението на съюзното право е достатъчно съществено), Съдът е имал възможност да уточни, че достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти (Решение от 05.03.1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, т. 56, т. 57 и т. 58 и решение по дело C-452/06, т. 37). Следователно правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на 10 достатъчно съществено

нарушение на правото на Съюза (Решение по дело C-278/05, т. 72). СЕС е последователен в своите изводи. В Решение на Съда (втори състав) от 25 януари 2007 година по дело C-278/05, т. 3 е посочено следното: „Второто условие - достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение, са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти. Следователно, правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза“. Въпросът относно установяване доколко нарушението на държавата членка е явно /очевидно, сериозно/ е коментиран и в други актове на СЕС, а именно: установяване степента на яснота и прецизност на нарушеното правило; съобразяване характера и степента на нарушението (Решение по дело, C-424/97); преценяване степента на неспазване от институциите на пределите на правото им на преценка (Решение по дело C-359/98), установяване наличието на погрешно тълкуване на съюзна правна норма, съобразно практиката на СЕС в материята (Решение по дело C-173/03). Освен това, СЕС възприема подход на ограничаване на възможностите, при които може да се носи отговорност във връзка с осъществяваната законодателна дейност. Той е приел, че ЕС не следва да носи отговорност, освен ако с нарушението съответният орган достатъчно явно и сериозно е превишил пределите на правомощията си при злонамерено отношение и умишъл за увреждане на адресатите на нормата (така например решението HNL v. Council and Commission, cases 83, 94/76, 4, 15, 40/70, (1978), ECR 1209). В цитираната практика СЕС приема, че сама по себе си отмяната на процесния регламент на Съвета на ЕС не е достатъчно основание да се приеме, че е допуснато достатъчно явно и сериозно нарушение. В конкретния случай съдът е счел, че предпоставката нарушението да е достатъчно явно и сериозно не е налице, като един от изложените в решението аргументи е, че ефектът, който регламентът е оказал върху адресатите си, не е довел до превишаване на нивото на риска, характерен за съответния сектор. Едно от правилата, които се прилагат по отношение на ЕС е, че в нормотворческия контекст, което се характеризира с упражняване на широка дискреция, ЕС не може да носи отговорност, освен ако въпросната институция явно и сериозно е нарушила пределите на упражняване на правомощията си. В конкретния казус Народното събрание не е нарушило явно сериозно пределите на упражняване на правомощията си. Както вече посочихме, Директива 2014/42/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз е приета с цел да измени и разшири разпоредбите на рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР. Според съображение 5 от Преамбюла на Директива 2014/42/ЕС приемането на минимални правила ще доведе до сближаване на режимите на държавите-членки в областта на обезпечаването и

конфискацията и по този начин ще подпомогне взаимното доверие и ефективното трансгранично сътрудничество. Държавите - членки са свободни да предприемат процедури за конфискация, които са свързани с наказателно дело, водено пред компетентен съд (съображение 10). Установените с директивата минимални правила не са пречка държавите - членки да предвидят по-широки правомощия в националното си право (съображение 22). Видно от тези разпоредби, директивата предвижда национална система на контрол в областта на обезпечаването и конфискацията, съобразно специфичните условия в съответната държава-членка. С още по-голямо основание следва да се приеме, че съответната държава-членка с външна за ЕС граница (каквато е България спрямо Турция) разполага с възможността да установява и прилага различни методи на контрол, дори и по-строги. Ако се приеме че е налице съществено нарушение, то не може да бъде обоснована пряка причинно-следствена връзка между нарушението и вредите. Предполагаемият вредоносен резултат в конкретния случай е настъпил непосредствено от постановения съдебен акт, поради което и постановилият го орган е материално легитимиран да отговаря по предявения иск. В този смисъл, законодателят не може да отговаря по настоящия иск поради липсата на пряка причинна връзка с настъпилите вреди, тъй като същата е опосредена от правоприлагащата дейност на съдебния орган. Законодателят е уредил непосредствената приложимост на общностното право, неговия „директен ефект“ и примата му над националния правен ред. Осигурил е достатъчно законови гаранции, които да не позволят една единствена законова норма, уреждаща първично дадени обществени отношения, да накърни съществено интересите на правните субекти. Процесът на правоприлагане е сложна и комплексна дейност, свързана с тълкуване и прилагане на норми на вътрешното право и общностното право. При установено противоречие между национална норма и общностна норма, по силата на принципа на върховенство на общностното право, съдът е длъжен да приложи общностната норма. Международните договори и правото на Европейския съюз имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които им противоречат и това предимство се зачита пряко, както от съда, така и от всеки друг правоприлагащ орган (вж. Решение № 16 от 02 март 2021 г. по гр.д. № 1914/2020 г. на ВКС, IV ГО). Гореизложеното показва, че дори законодателят да е допуснал грешка, има достатъчно правни гаранции тя да не възпроизведе ефект върху конкретни правоотношения. В случай че се установят вреди, то те са непосредствена последица от съдебния акт, а не от законодателната дейност на Народното събрание. В този смисъл са редица съдебни актове, постановени по сходни спорове, като: - Решение № 2037/06.08.2019 г. на Софийския апелативен съд, ГО, 12 състав, по гр.д. № 5037/2018 г., според което: „Не съществува обаче пряка причинно - следствена връзка между нарушението на общностното право от страна на НС и вредата, заявена за репарирание от ищеца. Вредите са непосредствена последица от съдебния акт, а не от бездействието на НС, тъй като въпреки съществуването на последното, националният съд е имал възможност и е следвало да отчете противоречието на нормата на чл. 251, ап.2 НК с нормите

на чл.4 и чл.9 от Регламента и в изпълнение на чл. 5, ал.4 от Конституцията на Р България да не я приложи. Въззивният съд приема, че са налице предпоставките за ангажиране на имуществената отговорност на Държавата в лицето на ответника РС - Сливница, а в частта за солидарно осъждане на Народното събрание на Р България, искът е неоснователен.“ Решението не е допуснато до касационно обжалване - Определение № 60473 от 10.06.2021 г. на ВКС по гр. д. № 4570/2019 г., III г. о., ГК. - Решение № 2948 от 13.05.2020 г. на Софийския градски съд, I-во ГО, 30 състав по гр.д № 12049/2019 г. и Решение № 2949 от 13.05.2020 г. на Софийския градски съд, I - во ГО, 30 състав, по гр. д. № 14150/2019 г., в които четем: „Причинната връзка с това бездействие обаче не е пряка. Вредоносният резултат в конкретния случай е настъпил непосредствено от постановения съдебен акт, поради което и постановилият го съд е органът, материално легитимиран да отговаря по предявения иск. Бездействието на държавата, в лицето на законодателния й орган, по отношение предприемането на адекватни стъпки за хармонизацията на вътрешното законодателство в продължение на години, макар и укорително, не може да послужи като основание за ангажиране отговорността на Народното събрание в конкретния случай поради липсата на пряка причинна връзка с настъпилите вреди, тъй като същата е опосредена от правоприлагащата дейност на съда.“ Решение № 2949 от 13.05.2020 г. на Софийския градски съд, I-во ГО, 30 състав, по гр. д. № 14150/2019 г. е потвърдено с Решение № 2 от 4.1.2021 г. по гр. д. № 2737/2020 г. на Софийския апелативен съд, 12-ти граждански състав, а последното не е допуснато до касационно обжалване с Определение № 60686 от 08.10.2021 г. на Върховния касационен съд на Република България, Трето отделение на Гражданска колегия. В това определение във връзка с поставения от касатора (Районен съд Сливница) въпрос „Към кого е насочен актът на СЕС, в който съответната национална правна норма е обявена за противоречаща на законодателството на ЕС - пряко към правоприлагащите органи или към законодателната власт, която именно е длъжна да синхронизира вътрешното право с правото на ЕС?“, ВКС е постановил: „Директният ефект на правото на ЕС предоставя права на частноправни субекти и затова нарушаването на тези права от правоприлагащия орган води до неговата отговорност за вреди, както са посочили и съдилищата.“ - Решение № 260101 от 23.11.2020 г. на Софийския окръжен съд, ГО, IV състав, по гр.д. № 210/2020 г., според което: „В случая вредоносният резултат е настъпил непосредствено от постановения съдебен акт - одобреното от съда споразумение в наказателното производство. Действително, ако съответните държавни органи бяха предприели своевременно мерки за синхронизиране на законодателството ни с нормите на регламента, чрез отмяна на алинея втора на чл. 251 от НК, то нямаше да се стигне до одобряване на това споразумение от РС-Сливница. Независимо от това, настоящият състав намира, че връзката между произтеклите за ищеца вреди и дейността /бездействието/ на втория ответника не е пряка - същата е опосредена от правоприлагащата дейност на РС - Сливница, следователно не е налице третата предпоставка за уважаване на иска - пряка причинно-следствена връзка между нарушението и

претърпяната вреда. „ Решението на СОС е потвърдено с Решение № 809 от 13.07.2021 г. на САС по в. гр. д. № 383/2021 г. - Определение от 23.12.2019 г. на Софийския окръжен съд по гр.д. № 801/2019 г., според което: 13 „Орган на законодателната власт не отговаря за вреди на частноправни субекти поради липса на пряка каузална връзка - приложението на законите винаги е опосредствано от действия или бездействия на органи на изпълнителната, местната или съдебната власт, за които е предвидена такава отговорност по ЗОДОВ. В останалите случаи Държавата, представлявана от министъра на финансите, носи на общо основание деликтна гражданска отговорност. Ето защо делото следва да бъде прекратено по отношение на - Решение № 265282 от 6.08.2021 г. на СГС по гр. д. № 15 1 30/20 1 8 г., според което: „По отношение на третата предпоставка, съдът намира, че настъпването на имуществената вреда се намира в причинна връзка само с действията на РС - С. В решението по делото КoBlег (дело С-224/01) СЕС изрично допуска възможността подлежащите на обезщетяване вреди да бъдат причинени от национална юрисдикция, която правораздава като последна инстанция. Съдът правоприлага, като тълкува и прилага разпоредбите на вътрешното право и общностното право, в съответствие с тълкуването, направено от СЕС. Ако установи противоречие между национална норма и общностна норма, по силата на принципа на върховенство на общностното право, съдът е длъжен да приложи общностната норма. Извън това, според императивната норма на чл. 267 ДЕС, националната юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване, когато е сезирана със спор, разрешаването на който налага тълкуване на норми от общностното право, е длъжна да отправи преюдициално запитване до СЕС. Като не е приложил директно правната норма на европейския регламент, а при съмнения относно тълкуването ѝ - не е отправил преюдициално запитване и е постановил необжалваем по същество акт, РС - Сливница е извършил съществено нарушение, в пряка причинно-следствена връзка от което са произтекли имуществени вреди.” - Решение № 1303 от 07.12.2021 г. на Апелативен съд - С., 14 Граждански състав, по в.гр.д. № 20211000502226 по описа за 2021 г. - “Не съществува обаче пряка причинно - следствена връзка между нарушението на общностното право от страна на НС и вредата, заявена за репарирание от ищеца. Вредите са непосредствена последица от съдебния акт, а не от бездействието на НС, тъй като въпреки съществуването на последното, националният съд, в лицето на СОС е имал процесуалната възможност и е следвало да отчете сам противоречието на нормата на чл. 251, ап.2 НК с нормите на чл.4 и чл.9 от Регламента и в изпълнение на чл. 5, ал.4 от Конституцията на Р България да не я приложи. Мотивиран от гореизложеното, въззивният съд приема, че са налице предпоставките за ангажиране на имуществената отговорност на Държавата в лицето на ответника СОС, а в частта за солидарно осъждане на Народното събрание на РБългария, искът е неоснователен. Още повече за ангажиране отговорността на държавата е без процесуално значение чрез кой процесуален субституент тя ще бъде реализирана., В конкретния казус при преценката за наличие на причинно-следствената връзка следва да се отчете и обстоятелството, че със



сключването на споразумението обвиняемият е приел последиците без възражения, като следствие от противоправното си поведение. В същото време той е знаел, че превозното средство, послужило за пренасяне на стоките, предмет на контрабанда, е било собственост на ищцовото дружество в настоящия процес. Независимо от това какви са били отношенията между тези две лица, обвиняемият е бил длъжен да положи дължимата грижа и да защити чуждата собственост. След като не е направил това и превозното средство, което е наел/заел от ищеца, за да извърши престъплението, и го е лишил от него, следва да отговаря пред ищеца и да го обезщети за нанесената му вреда. По делото няма данни за характера на отношението между обвиняемия и ищеца, но наличието на тази връзка изключва отговорността на Народното събрание.

Претендираната от имуществена вреда в размер 78 032 лева, изразяваща се в намаление на имущественото му състояние и лишаване от правото му да се разпорежда с отнетия автомобил, е пряка и непосредствена последица от извършеното от Р. К. престъпление. „О.“ ЕООД (О. С.), ищец в настоящото производство, е имал гарантираната от българското законодателство възможност да бъде конституиран като граждански ищец в съдебната фаза на наказателното производство, като предяви в наказателния процес срещу обвиняемия Р. К. искане да му се присъди обезщетение за претърпените вреди от престъплението. Нито в исковата молба, нито приложените към нея доказателства става ясно възползвало ли се е ищцовото дружество от предвидената в закона възможност за конституиране като граждански ищец за да получи обезщетение за претърпените от престъплението вреди, както и предявило ли е иск за обезвреда на нанесените от престъплението вреди на основание чл. 45, във вр. с чл. 124 ГПК и по аргумент от чл. 84, ал. 2 НПК срещу извършителя на престъплението. В случай, че ищецът се е възползвал от въведените от законодателя гаранции, той не би могъл да получи обезщетение за едни и същи вреди два пъти.

С оглед гореизложеното, не са налице основания да се обоснове нарушение от страна на Народното събрание и да се ангажира неговата отговорност.“

Сочи, че предвид липсата на доказани елементи от фактическия състав, който следва да е налице, за да се ангажира отговорността на Народното събрание по чл. 4, § 3 ДЕС, предявеният иск за имуществени вреди от ищеца следвало да бъде отхвърлен като неоснователен и необоснован. Освен посочените по-горе възражения посочва и, че нито в исковата молба, нито в приложенията към нея се съдържа информация относно собствеността на автомобила. Не били налице доказателства и относно претендирания размер на иска. Народното събрание не разполагало с информация относно датата на подаване на исковата молба пред Окръжен съд - Х.. С оглед датата на влизане в сила на Определението на Хасковския окръжен съд - 10.07.2017 г., с което е одобрено споразумението с Р. К. по чл. 381, ал. 1 НПС, в случай, че искът е заведен след изтичане на срока по чл. 110 ЗЗД, прави възражение за изтекла погасителна давност както на иска за главница, така и на акцесорния иск за лихви.

Моли да бъде постановено решение, с което да се отхвърлят предявените от „О.“ ЕООД (О. S.) срещу Народното събрание искове като неоснователни и недоказани, с всички законови последици. Претендира на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК и чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ юрисконсултско възнаграждение в полза на Народното събрание.

В съдебно заседание исковете се поддържат. Поддържат се и отговорите, депозираните от ответниците.

Прокуратурата на Р България, като контролираща страна, чрез ОП - Кърджали, счита предявените искове за основателни, поради наличието на изискуемите се от закона три кумулативно предвидени предпоставки : нарушение на правна норма от правото на ЕС; то да е особено съществено; и наличието на пряка причинно - следствена връзка между настъпилата вреда и нарушението.

Съдът, като съобрази събраните по делото доказателства във връзка със становищата и доводите на страните, установи следното от фактическа страна:

Видно от приложеното НОХД № 441/2017 г. по описа на Хасковския окръжен съд и приобщените към него материали от ДП № 1000-4/2017 г. на Митница Бургас, ПД 35/2017 г. на Окръжна прокуратура - Х., на 17.01.2017г. при преминаване през ГКПП „Капитан Андреево“, общ.С., об.Х., чрез несъзнаваното участие на свидетелите Р. Х. и Е. Х. /посредствено извършителство/, без надлежно разрешително Р. - Н.К. пренесъл като помагач в съучастие с неустановени и неиздирени лица /извършители/ през границата на страната, от Република Турция в Република България, високорисково наркотично вещество, представляващо опиум с нетно тегло 9 060,9 грама, със съдържание на активен наркотичнодействащ компонент морфин 9,3% /тегловни/, на стойност 50 559,82лв. и опиум с нетно тегло 18 665,4 грама, със съдържание на активен наркотичнодействащ компонент морфин 9,4% /тегловни/, на стойност 105 272,86лв.1 всичко на обща стойност 155 832,62лв. - престъпление по чл.242, ал.2, предл.1, вр.чл.20, ал.4, вр.ал.1 от НК - контрабанда на наркотични вещества през границата на страната от Република Турция в Република България.

ОП - Х. е внесла в Хасковския окръжен съд споразумение между Прокуратурата и подсъдимия Р. - Н.К., което е било одобрено с определение от 10.07.2017 г. С определението за одобряване на споразумението обвиняемият е признат за виновен в извършване на посоченото престъпление, за което му е наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от 4 години, при първоначален „общ“ режим на изтърпяване и „глоба“ в размер на 50 000лв., както и е отнето в полза на държавата на основание чл.242, ал.8 от НК моторното превозно средство, използвано за извършване на престъплението „квалифицирана контрабанда“, собственост на „О.“ ООД: товарен автомобил марка „М.-Б.“, модел „0\*\*\*\* Т. Е. \* \*\*\*\*“, двигател № ОМ 457 LA - CUME2KOOMJ\*\*\*\*, рама №NMB61338813\*\*\*\*\*, с румънски рег. № В\*\*\* \*\*. Като необжалваемо, определението е влязло в сила на 10.07.2017

г.

Със Заповед № ЗМФ – 1099 от 17.11.2017г. на Министерство на финансите конфискуваният товарен автомобил е бил предоставен за нуждите на община Велинград. На 10.04.2019г. Р. – Н.К. е изтърпял наложеното му наказание „Лишаване от свобода“ за срок от 4 години, като е предсрочно условно освободен с остатъка от наказанието – 1 година и 1 месец.

Назначената по делото съдебна техническа експертиза установява, че пазарната стойност на процесния товарен автомобил марка „М.-Б.“, модел „0\*\*\*\* Т. Е. \* \*\*\*\*“, двигател № OM 457 LA - CUME2KOOMJ\*\*\*\*, рама №NMB61338813\*\*\*\*\*, с румънски рег.№ В\*\*\* \*\*\*, е 77 900лв.

В съдебно заседание, проведено на 27.01.2023 вещото лице посочва подробно как е остойностило вещта.

Съдът възприема заключението по експертизата като компетентно изготвено, поради което го кредитира изцяло.

Ищецът е депозирал молба с вх.№ 261/24.01.2023г. с искане за изменение на размера на претенциите си – за главница и за лихви, като с протоколно определение от 27.01.2023г. е допуснато изменение на предявения иск за главница, и същият се счита предявен за сумата в размер на 77 900лв., а претенцията за лихви - предявена върху този размер на главницата, считано от 10.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

Във връзка с формата на дружеството – ищец се установява, че преводът на правноорганизационната форма, указваща вида му е ООД, но тъй като капиталът принадлежи на едно лице, то е еднолично дружество с ограничена отговорност, при което е въпрос на транслитерация от латиница на кирилица на абревиатурата, изписвана в оригинал.

От правна страна съдът съобрази следното:

### **I. Действалото към момента на отнемането право:**

#### **Национално право:**

Към момента на постановяване на определението на съда от 10.07.2017 г. е действала следната редакция на чл.242, ал.2 НК (Изм. ДВ, бр. 21 от 2000 г.):

"Който без надлежно разрешително пренесе през границата на страната наркотични вещества и/или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества с лишаване от свобода от десет до петнадесет години и глоба от сто хиляди до двеста хиляди лева и за рискови наркотични вещества - с лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева. ",

както и следната редакция на чл. 242, ал. 8 от НК:

"Превозното или преносното средство, послужило за превозването или пренасянето на стоките, предмет на контрабандата, се отнема в полза на държавата и когато не е собственост на дееца освен ако стойността му явно не съответствува на тежестта на престъплението".

Съгласно разпоредбите касаещи решаване на делото със споразумение,

в чл. 381, ал. 1 от НПК е уредено, че "След приключване на разследването по предложение на прокурора или на защитника може да бъде изготвено споразумение между тях за решаване на делото". В ал. 5 на с. т. е посочено, че споразумението се изготвя в писмена форма и съдържа съгласие по въпросите досежно извършено деяние, дееца, вината, дали деянието е престъпление и каква е правната му квалификация, вида и размера на наказанието, режима на изтърпяване на наказанието, както и какво да стане с веществените доказателства, когато не са необходими за нуждите на наказателното производство по отношение на други лица или други престъпления.

Съгласно чл. 382 от НПК "Споразумението се внася от прокурора в съответния първоинстанционен съд незабавно след изготвянето му заедно с делото. Съдът насрочва делото в седемдневен срок от постъпването му и го разглежда еднолично. В съдебното заседание участват прокурорът, защитникът и обвиняемият. Съдът запитва обвиняемия разбира ли обвинението, признава ли се за виновен, разбира ли последиците от споразумението, съгласен ли е с тях и доброволно ли е подписал споразумението. Съдът може да предлага промени в споразумението, които се обсъждат с прокурора и защитника. Последен се изслушва обвиняемият. В съдебния протокол се вписва съдържанието на окончателното споразумение, което се подписва от прокурора, защитника и обвиняемия. Съдът одобрява споразумението, когато не противоречи на закона и морала. Когато съдът не одобри споразумението, той връща делото на прокурора. В този случай самопризнанието на обвиняемия, направено по реда на ал. 4, няма доказателствена стойност. Определението на съда е окончателно. "

## **II. Право на Европейския съюз**

На ниво Европейско право към 03.08.2018 г. действат следните относими актове:

**1. Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 година за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици.**

В съображения 1 и 5 е посочено, че трафикът на наркотици представлява заплаха за здравето, сигурността и качеството на живот на гражданите на Европейския съюз, както и за законната стопанска дейност, стабилността и сигурността на държавите-членки. Предвидените от държавите-членки санкции следва да са ефективни, съразмерни и възпиращи и да включват наказания лишаване от свобода. За определяне на равнището на наказанията следва да бъдат отчитани фактическите елементи, като количество и вид на наркотика, станал обект на трафик, фактът, че нарушението е или не е извършено в рамките на организираната престъпност.

Съгласно чл. 2 б. а озаглавен "Престъпления, свързани с трафика на наркотици и прекурсори" – "Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че следните видове умишлени деяния, когато са извършени неправомерно, са наказуеми: производството, получаването, добий.ето, подготовката, предлагането, пускането на пазара,

разпространението, продажбата, доставянето, независимо при какви условия, дилърството, експедицията, транзитното изпращане, транспортирането или износът на наркотици;

В чл. 4 "Наказания", т. 5 е посочено, че "Без да се засяга правото на жертвите или други добросъвестни трети лица, всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да осигури конфискуването на веществата, обект на престъпленията, посочени в членове 2 и 3, на инструментите, послужили или които е трябвало да послужат на тези престъпления, и приходите от тези престъпления или конфискуването на имущество, чиято стойност съответства на тази на приходите, веществата или инструментите".

Срокът за транспониране на рамковото решение е 12 май 2006 г.

## **2 . Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24.02.2005 г. относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления.**

В съображение 3 от Рамковото решение е посочено, че, съгласно параграф 50, буква

б) от Виенския план за действие най-късно пет години след влизане в сила на Договора от Амстердам трябва да се развият и сближат, когато е необходимо, националните разпоредби за запориране и конфискация на облагите от престъпленията при зачитане правата на добросъвестни трети лица.

В чл. 1, озаглавен "Определения", тире трето и четвърто е посочено, че "средства на престъплението" означава всички предмети, които по някакъв начин изцяло или частично са използвани или следва да бъдат използвани за извършване на едно или няколко престъпления, а "конфискация" означава наказание или мярка, които са постановени от съд след производство, което се отнася за едно или няколко престъпления, или които водят до окончателно отнемане на имущество.

В чл. 2 озаглавен "Конфискация" е посочено, че "Всяка държава-членка взема необходимите мерки, за да направи възможно конфискуването, изцяло или частично, на средства на престъплението и облаги от престъпление, за които се предвижда наказание лишаване от свобода над една година, или на имущество, чиято стойност отговаря на тези облаги.

В чл. 3 "Разширени правомощия за конфискация" е посочено, че се конфискува имущество, което принадлежи на лице, което е осъдено за престъпление, което попада в обхвата, наред с други, и на Рамково решение 2004/757/ПВР от 25 октомври 2004 г. за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици.

Съгласно чл. 4 "Правни средства за защита", "Всяка държава-членка предприема необходимите мерки, за да гарантира, че заинтересованите страни, които са засегнати от мерките по членове 2 и 3, разполагат с ефективни правни средства за защита на правата си".

Съгласно чл. 5 "Гаранции", "Настоящото рамково решение няма

действие за промяна на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, включително по-специално презумпцията за невинност, които са заложиени в член 6 от Договора за Европейския съюз".

Срокът за транспониране на рамковото решение е 15.03.2007 г.

### **3. Директива 2014/42/ЕС от 3 април 2014 година за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз.**

В съображение 9 е посочено, че тази директива цели да измени и разшири разпоредбите на рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР. Тези рамкови решения следва да бъдат частично заменени по отношение на държавите-членки, обвързани от настоящата директива.

Съгласно текста на съображение 33 "Настоящата директива засяга в значителна степен правата на лицата, не само на заподозрените лица или обвиняемите, но и на трети лица, които не са обект на наказателно преследване. Следователно е необходимо да бъдат предвидени специални гаранции и правни средства за защита, за да се гарантира спазването на техните основни права при прилагането на настоящата директива. Това включва правото на трети лица, които твърдят, че са собственици на въпросното имущество или че притежават други вещни права ("ius in re") като право на плодopolзване, да бъдат изслушани. Решението за обезпечаване на имущество се съобщава на засегнатото лице по най-бързия начин след неговото изпълнение. Независимо от това компетентните органи могат да отложат съобщаването на такива решения на засегнатото лице поради съображения, свързани с разследването".

Съгласно съображение 41 "Доколкото целта на настоящата директива, а именно да се улесни конфискацията на имущество при наказателни дела, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел".

В чл. 2, озаглавен "Определения" е посочено, че за целите на директивата се прилагат следните определения, между които:

- "имущество" - означава имущество от всеки вид, независимо дали е материално или нематериално, движимо или недвижимо, и правните документи или инструменти, които доказват право на собственост или други права върху това имущество;

- "средства на престъплението" означава всяко имущество, което е използвано или се е предвиждало да бъде използвано, по какъвто и да е начин, изцяло или частично, за извършване на престъпление или престъпления;

- "конфискация" означава окончателно отнемане на имущество, постановено от съд във връзка с престъпление;

В чл. 3 е посочено, че директивата се прилага за престъпления, попадащи в обхвата наред с други и на Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г. за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици.

В чл. 8 "Предпазни клаузи", пар. 6 е посочено, че "Държавите-членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че всяко решение за конфискация е мотивирано и решението се съобщава на засегнатото лице. Държавите-членки предвиждат ефективна възможност за лице, срещу което е постановена конфискацията, да оспорва решението пред съд".

В чл. 14 е посочено, че първите четири тирета от член 1, както и член 3 от Рамково решение 2005/212/ПВР се заменят с настоящата директива. По отношение на държавите-членки, обвързани с настоящата директива, позоваванията на Съвместно действие 98/699/ПВР и на разпоредбите на рамкови решения 2001/500/ПВР и 2005/212/ПВР, посочени в параграф 1, се считат за позовавания на настоящата директива.

Срокът за транспониране на директивата на 4.10.2015 г.

За пълнота на изложението, но неотносимо към спора, /тъй като е настъпило след постановяване на определението от 10.07.2017 г. / следва да се посочи, че с Решение от 14.01.2021 г. по дело С-393/19 по преюдициално запитване на Апелативен съд Пловдив, Съдът на ЕС е приел, че член 2, параграф 1 от Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която позволява конфискация на средство, използвано за извършване на престъпление квалифицирана контрабанда, когато това средство принадлежи на трето добросъвестно лице. СЕС е приел в същото решение, че член 4 от Рамково решение 2005/212 във връзка с член 47 от Хартата на основните права трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която позволява в наказателно производство да се конфискува имущество, принадлежащо на лице, различно от извършителя на престъплението, без това лице да разполага с ефективни правни средства за защита.

С решение № 12/30.09.2021 г. по к. д. № 10/21 г. Конституционният съд е обявил за противоконституционна разпоредбата на чл. 242, ал. 8 от НК в частта "и когато не е собственост на дееца".

Законодателни изменения на уредбата не са правени.

Въз основа на така възприетата фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Ищецът претендира вреди от ОС – Х. и Народното събрание на Република България за това, че съдът е одобрил споразумение в частта на конфискацията на имуществото му в противоречие с правото на ЕС – чл. 2 пар. 1 съображение 3 и 4 от Рамково решение 2005/2012, чл. 17 параграф 1 от Хартата на основните права на ЕС, както и на чл.4 от същото рамково

решение във връзка с чл.47 от Хартата, в резултат на което за ищеца настъпили значителни имуществени вреди в претендирания размер от 77 900лв.

Съгласно разпоредбата на чл. 2в от ЗОДОВ държавата отговоря за вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз.

Условията, които следва да са налице, за да възникне отговорността на държавата, са развити в практиката на съдилищата /по делата *Francovich*, *Brasserie du pecheur* и *Factortame*, *Kobler*, *Dillenkofer*, както и в решението по делото Н. К. срещу България, С-571/16 г. / - предмет на нарушената правна норма на Съюза да е предоставянето на права на частноправни субекти, нарушението на нормата да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от частноправните субекти вреда.

Достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза предполага явно и значително неспазване от държавата членка на границите, които са наложени на нейното право на преценка /делото *Н. К. срещу България*, т. 105/. В решението си по делото Kobler, C224/01, СЕС приема, че държавата отговоря за вредите, произтекли от акт на съда, който противоречи на правото на ЕС – държавата е отговорна за нарушаване на общностното право само в изключителния случай, когато съдията е нарушил по явен начин приложимото право /т. 53/. Не се изисква неизпълнението на задължение на държавата членка да бъде установено предварително с решение на Съда / така решение по съединени дела С-46/93 и С-48/93, т. 93/.

В случая пред Хасковския окръжен съд е било внесено за одобрение споразумение за решаване на наказателно производство, образувано срещу физическо лице за пренасяне през граница без надлежно разрешение на наркотични вещества, които са били в значително количество и на значителна стойност.

Трафикът на наркотици на територията на ЕС се регулира от правото на ЕС, поради което извършеното от обв.К. престъпление попада в приложното поле на правото на Съюза и по-конкретно на Рамково решение 2004/757, което задължава държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да гарантира, че деянията, свързани с трафик на наркотици, се наказват с ефективни, съразмерни и възпиращи наказания и че за такива престъпления да налагат наказания лишаване от свобода.

С Рамково решение 2005/212 се разширяват задълженията на държавите членки, като се изиска от тях да вземат необходимите мерки, за да направят възможна конфискацията на средствата на престъплението и облагите от него.

И в двете рамкови решения обаче се посочва, че конфискацията не бива да засяга трети добросъвестни лица, и в случай че заинтересовани страни са засегнати от конфискацията, те следва да разполагат с ефективни правни средства за защита на правата си /чл. 4/. Директива 2014/42/ЕС не



засяга Рамково решение 2004/757, както и чл. 4 и чл. 5 на Рамково решение 2005/212 /отменени са първите четири тирета на определенията за облага, имущество, средства на престъплението и конфискация, както и чл. 3, касаещ разширената конфискация/. Директивата развива рамковите решения като установява минималните правила за конфискацията на имущество при наказателни дела, касаещи, наред с други, и трафик на наркотици. В нея изрично в чл. 1 пар. 2 е посочено, че тя не засяга процедурите, които държавите-членки могат да използват за конфискуване на въпросното имущество. Т. е., съгласно посочената уредба, при престъпления за трафик на наркотици държавите членки следва да конфискуват средствата на престъплението, вкл. и ако то принадлежи на трети лица, но конфискация на средства на престъпление, което принадлежи на трето добросъвестно лице не се допуска. В случай че се конфискуват средства на престъпление, които принадлежат на трети лица, на същите следва да се осигурят ефективни правни средства за защита, вкл. да оспорят решението за конфискация пред съд, което включва и правото на трети лица, които твърдят, че са собственици на въпросното имущество или че притежават други вещни права, да бъдат изслушани от съда.

Видно от материалите на приложеното наказателно дело, разследващите митнически органи и прокуратурата са установили, че процесният товарен автомобил принадлежи на трето лице, ищеца, както и че ищецът няма съпричастност към извършване на престъпленията за трафик на наркотици, т. е., приели са, че той е добросъвестно трето лице.

Задължителните за държавата Рамково решение 2004/757, Рамково решение 2005/212 и Директива 2014/42/ЕС не забраняват при престъпление за трафик на наркотици да се конфискува имущество, което принадлежи на трето лице, но изискват за извършената конфискация това трето лице да бъде уведомено и то да има ефективни правни средства да защити правото си на собственост, като в случай на установена добросъвестност, конфискацията на имуществото му следва да може да се отмени. Съгласно разпоредбите на българското законодателство, при престъпление за трафик на наркотици, се отнема както предметът на контрабандата /наркотикът/, така и превозното средство, послужило за пренасянето му, независимо, че не е собственост на дееца, освен ако стойността му явно не съответства на тежестта на престъплението. За конфискацията не се уведомява лицето, собственик на това превозно средство, нито му се е осигурена възможност да установи своята добросъвестност и право на собственост и да иска връщане на конфискуваното.

Или, налице е противоречие на националното законодателство с европейското. Независимо от това явно противоречие, съдебният състав в Хасковския окръжен съд е одобрил споразумението по НОХД № 441/2017г. като е конфискувал процесния автомобил, собственост на ищеца, при липсата на процесуален ред ищецът да бъде уведомен за конфискацията и да има възможност да я оспори. Нарушено е и правото на ищеца за достъп до съд по чл. 47 от Хартата – "Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита

пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия". Ефективен правен ред за защита на правото на ищеца на собственост върху превозното му средство не е бил предвиден в националното право и осигурен от съдебния състав.

При противоречие на националната норма на правото на Съюза, националният съд следва да остави националната норма без приложение. В постоянната си практика Съдът на ЕС постановява, че националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на нормите на правото на Съюза, е длъжен да гарантира пълното действие на тези норми, като при необходимост да вземе решение да не приложи национална разпоредба, която им противоречи, без да е необходимо да изисква или изчаква премахването на тази разпоредба по законодателен или друг конституционен ред – Решение от 11.09.2014 г. по дело C-112/13, т. 36 и цитираните в него и други решения.

Това в конкретния случай означава, че съдът е следвало да покани страните да изменят споразумението като от него отпадне конфискацията на превозното средство, а при несъгласие от споразумелите се – да не одобри споразумението и да върне делото на прокурора. Като е одобрил споразумението за решаване на наказателното производство в частта, с която на основание чл. 242, ал. 8 от НК се конфискува товарният автомобил, собственост на ищеца, съдът е нарушил правото на ЕС. На ищеца не са били осигурени изискуемите се по Рамково решение 2005/212 и Директива 2014/42/ЕС ефективни правни средства за защита на собствеността му, още повече че съмнение за добросъвестността му не е имало. Съдебният състав при ответника ОС - Х. не е съобразил и чл. 17 "Право на собственост" от Хартата на основните права на ЕС, чийто принципи са приложими във връзка с прилагането на Рамково решение 2005/212 и Директива 2014/42/ЕС. Съгласно чл. 17 пар. 1 от Хартата "Всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава. Никой не може да бъде лишен от своята собственост, освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. Ползването на имуществото може да бъде уредено със закон до степен, необходима за общия интерес". При преценка дали заради високата обществена опасност на извършеното престъпление следва да конфискува имущество, което принадлежи на трето лице или следва да зачете правото на собственост върху имуществото на това трето лице, съдът не е съобразил и практиката на ЕСПЧ по чл. 1 от Протокол 1 към ЕКПЧ – "Всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своите притежания. Никой не може да бъде лишен от своите притежания освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право". Този текст е близък по смисъл до чл. 17 от Хартата, а отделно от това чл. 52, т. 3 от Хартата задължава съда да предаде на чл. 17 от Хартата смисъл и обхват като на чл. 1 от Протокол 1 към ЕКПЧ - съгласно чл. 52, т. 3 от Хартата, "Доколкото настоящата Харта съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от Европейската конвенция за

защита на правата на човека и основните свободи, техният смисъл и обхват са същите като дадените им в посочената Конвенция. Тази разпоредба не пречи правото на Съюза да предоставя по-широка защита".

Към момента на одобряване на споразумението ЕСПЧ вече е бил постановил решение по делото *U. P. S. saN. Ve Tic. A. S. срещу България*. Фактите по него са много близки до тези, установени по настоящото дело, вкл. български съд е одобрил споразумение, с което е конфискуван камион на турска фирма, в който са пренасяни намерени в него наркотични вещества. В решението си по това дело, т. 32, Европейският съд по правата на човека посочва, че дори и в ситуациите, когато държавата конфискува вещите, предмет или средство на престъплението, или имущество, придобито от престъпление, тя може да лиши някого от неговата собственост само в съответствие с изискванията на чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията, които включват необходимите процесуални гаранции – напр. приложимите вътрешни процедури трябва да гарантират или разумно да бъде взето под внимание поведението на дружеството-жалбоподател, или да му се позволи разумна възможност да изложи гледната си точка (така *A. v. the United Kingdom*, 24 октомври 1986 г., § 55 и § 62, *Phillips v. the United Kingdom*, № 41087/98, § 43, ЕСПЧ 2001-VII, и *G. and B. v. the United Kingdom*, nos. № 19955/05 и 15085/06, § 45, 23 септември 2008 г.). По-нататък в решението си съдът посочва, че в настоящия случай държавата е в основата на конфискацията и националното право и практика не предвиждат никакви процедури, чрез които дружеството-жалбоподател да може да защити правото си на собственост. Турската логистична фирма не е имала възможност да изложи своята позиция пред националните власти, тъй като не е пострадала от престъплението и не може да участва в наказателното производство. Съдът счита, че отнемането би било в съответствие с изискванията на Конвенцията, само ако е извършено в съответствие с процедура, която осигурява подходящи гаранции срещу произвол /т. 46/.

В конкретния случай турското логистично дружество е понесло индивидуална и прекомерна тежест, която би могла да се счете за легитимна, само ако то е имало възможността да оспори ефективно отнемането на имуществото му в резултат от наказателното производство, по което то не е страна; дружеството-жалбоподател обаче не е имало такава възможност и затова справедливият баланс, който трябва да бъде постигнат между защитата на правото на жалбоподателя на собственост и изискванията на общия интерес, не е бил спазен, в нарушение на чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията.

След решението по делото *U. P. S. saN. Ve Tic. A. S. срещу България*, Европейският съд по правата на човека е постановил и друго свое решение от 17.01.2017 г. по делото *B. K. M. L. T. T. L. S. v. Slovenia*, в което е разгледан казус отново подобен на настоящия – турски гражданин, шофьор на турско транспортно дружество, е осъден за трафик на 105 кг. хероин, като, ведно с наложеното на извършителя наказание от 9 г. лишаване от свобода, е постановена и конфискация на камиона, собственост на турското дружество, тъй като е било средство за извършването на престъплението. В това

решение, в пар. 38, Съдът посочва, че що се касае до чл. 1 от Протокол № 1 и средствата за извършване на престъпление */instrumenta sceleris/*, в повечето случаи Съдът е приемал, че дори и взетите по отношение на тези средства мерки да водят до лишаване от право на ползване, то това е направено в обществен интерес, както е при предотвратяването на трафика на наркотици. Тези случаи, като напр. по делата *Air Canada v. United Kingdom*, *Y. v. Italy*, обаче се отнасят до временно ограничаване на собствеността. В конкретния случай конфискацията включва перманентно прехвърляне на собственост, като логистичната компания не разполага с никаква реална възможност да си върне камиона. Конфискацията на средството, с което е извършено престъпление, от трето лице не изглежда да е толкова необходима, колкото конфискацията на прекурсорите или на предмета на престъплението, разгледани от перспективата на обществения интерес. Съдът е напомнил друго свое решение от 17.09.2015 г. по подобно дело, делото *A. v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, в което е разгледан въпроса за конфискацията на автомобила на жалбоподателя, послужил за извършване на престъпление и Съдът е приел, че постоянната същност на тази мярка, който включва невъзвратно прехвърляне на собственост, без възможност за възстановяване на тази собственост, представлява лишаване от собственост. Съдът приема, че този подход следва да бъде възприет и по делото *B. K. M. L. T. Ticaret Limited Sirketi*, като посочва в пар. 47, че постигането на баланса между обществения интерес за превенция от престъпления и защитата на засегнатите индивидуални права в този случай означава, че налагането на такава тежест върху засегнатия собственик може да бъде оправдано само ако над интереса му да си върне собствеността, надделява риска, че връщането на камиона ще помогне на трафика на наркотици и ще затрудни борбата с организираната престъпност. В случая камионът не е бил специално пригоден за пренасяне на наркотици, нито са установени предходни инциденти, при които с камиони на турската компания да са превозвани нелегални товари. И в тази светлина Съдът не вижда какви неблагоприятни последици могат да се очакват вследствие на връщането на камиона на неговия собственик. В заключение съдът посочва, че задължителната конфискация на превозното средство на турската компания ведно с липсата на реална възможност да се получи компенсация за неговата загуба, поставя изключителна тежест върху компанията жалбоподател, което пък нарушава баланса между нуждите на обществения интерес и правото на компанията мирно да ползва своята собственост.

Постановената от ХОС конфискация на товарния автомобил, собственост на ищеца, при липса на осигурена във вътрешния правен ред реална възможност за ищеца да може да иска връщането му, представлява нарушение на правото на ЕС.

Действително, не може да не се отчете, че доскорошната практика на ВКС е била в подкрепа на налаганата конфискация по чл. 242, ал. 8 от НК; и че достъпът в превод на български език на решенията на ЕСПЧ не винаги се осъществява лесно, но тези трудности пред националния съд не могат да бъдат оправдание да не се спазва закона и да не се гарантират правата и

законните интереси на засегнатите лица. Нарушението на съда има явен характер и е достатъчно съществено, с оглед стойността на отнетата вещ, за да ангажира отговорността му.

Във връзка с обхвата на обезщетението, дължимо от държавата, СЕС посочва, че същото се определя от вътрешния правен ред на всяка държава, но то трябва да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да осигури ефективна защита на правата на частноправните субекти. В допълнение СЕС посочва, че за да определи подлежащата на обезщетяване вреда, националният съд може да провери дали увреденото лице е проявило разумна грижа, за да избегне вредите или да ограничи техния размер, и по-конкретно дали е използвало своевременно всички правни средства за защита, с които е разполагало. Т. е. увреденото лице следва да докаже, че е положило необходимата грижа, за да ограничи размера на вредите /така решение по съединени дела С-46/93 и С-48/93, т. 82 и сл. /.

ЕСПЧ също посочва, че при установено нарушение обезщетението следва да е такова, че да възстанови, доколкото е възможно, ситуацията, която е съществувала преди нарушеното право / така в решение В. К. М. Л. Т. Т. L. S. v. Slovenia, т. 57 и цитираните в него други решения/. Необходимо е, както вече беше посочено по-горе, да съществува и пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната от ищеца вреда.

Чл. 51 от ЗЗД също посочва, че обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането

В конкретния случай съдът приема, че претърпяната от ищеца пряка и непосредствена вреда е равна на стойността на конфискуваното му МПС. Същото не може да му бъде възстановено в състоянието, в което е било отнето, тъй като се ползва от държавата, а и такова искане не се прави. Следва да се плати обезщетение равно на стойността му към момента на отнемането – 77 900 лв., доколкото реални, непосредствени и доказани са вредите от загубата на отнетото превозно средство, с чиято равностойност е намалял патримониума на ищеца. Тези вреди подлежат на репарирание.

Върху присъденото обезщетение ответникът дължи и законната лихва на основание чл. 86 от ЗЗД от увреждането – 10.07.2017 г., когато е постановена конфискацията. Ищецът обаче претендира лихва за забава от по-късна дата - 10.07.2019 г. до окончателното изплащане, което искане с оглед на диспозитивното начало следва да се уважи така, както е предявено. Впрочем искането за лихви за забава, с оглед направеното възражение за изтекла погасителна давност, е основателно именно от по-късния момент - 10.07.2019 г.

Или, в обобщение, с оглед анализ на изкуемите се предпоставки за уважаването на исковете, от една страна е извършено съществено нарушение, като е допуснато съществуването в националния правов ред на норма, намираща се в противоречие с разпоредба на европейски регламент, и от друга страна – като въпросната норма на националното право е приложена спрямо ищеца. Първата и втората предпоставки за ангажирането отговорността на държавата спрямо ищеца са налице по отношение и на

дватама ответници – спрямо Народното събрание, което не е хармонизирало националното законодателство с европейското такова, и спрямо съда – който е приложил правна норма, намираща се в противоречие с европейски регламент.

Настъпилата имуществена вреда за ищеца е, както бе казано по-горе, в размер на стойността на отнетото МПС – 77 900 лв.

По отношение на третата предпоставка, съдът намира, че настъпването на имуществената вреда се намира в причинна връзка само с действията на ОС – Х.. В решението по делото *Kobler (дело C-224/01)* СЕС изрично допуска възможността подлежащите на обезщетяване вреди да бъдат причинени от национална юрисдикция, която правораздава като последна инстанция. Съдът правоприлага, като тълкува и прилага разпоредбите на вътрешното право и общностното право, в съответствие с тълкуването, направено от СЕС. Ако установи противоречие между национална норма и общностна норма, по силата на принципа на върховенство на общностното право, съдът е длъжен да приложи общностната норма. Извън това, според императивната норма на чл. 267 ДФЕС, националната юрисдикция, чиито решения не подлежат на обжалване, когато е сезирана със спор, разрешаването на който налага тълкуване на норми от общностното право, е длъжна да отправи преюдициално запитване до СЕС. Като не е приложил директно правната норма на европейския регламент, а при съмнения относно тълкуването ѝ – не е отправил преюдициално запитване и е постановил необжалваем по същество акт, ОС – Х. е извършил съществено нарушение, в пряка причинно-следствена връзка от което са произтекли имуществени вреди.

Също толкова вярно е и следното - ако съответните власти бяха своевременно предприели мерки по привеждане на законодателството в съответствие с посочените по-горе норми на Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, чрез отмяната на чл.242, ал.8 от НК, а не едва през 2021 г. след образуването на наказателна процедура срещу Република България, въобще нямаше да се стигне до постановяването през 2017 г. на процесния необжалваем акт на ОС – Х. във вида му, довел до настъпването на вредите.

Причинната връзка с това бездействие обаче не е пряка. Вредоносният резултат в конкретния случай е настъпил непосредствено от постановения съдебен акт, поради което и постановилият го съд е органът, материално легитимиран да отговаря по предявения иск. Бездействието на държавата, в лицето на законодателния ѝ орган, по отношение предприемането на адекватни стъпки за хармонизацията на вътрешното законодателство в продължение на години, макар и укорително, не може да послужи като основание за ангажиране отговорността на Народното събрание в конкретния случай поради липсата на пряка причинна връзка с настъпилите вреди, тъй като същата е опосредена от правоприлагащата дейност на съда.

Ето защо, основателни са и следва да бъдат уважени в пълния

предявен размер предявените искове за главница и лихви срещу ответника ОС – Х., а исковете за солидарно осъждане на НС следва да се отхвърлят като неоснователни и недоказани.

С оглед направеното възражение за изтекла погасителна давност, същото се явява напълно неоснователно. Правилно ответникът ОС – Х. посочва, че началният момент на 5-годишният давностен срок е влизането в сила на съдебният акт, тъй като от този момент са се породили неговите правни последици, включително и отнемането на превозното средство по реда на чл. 242, ал. 8 НК; че съгласно чл. 382, ал. 9 НПК определението за одобряване на споразумението е окончателно, а съгласно чл. 383, ал. 1 НПК одобреното от съда споразумение за решаване на делото има последиците на влязла в сила присъда. Съдебният акт в случая е влязъл в сила на 10.07.2017 г., когато е постановено определението за одобряване на споразумението, при което 5-годишният давностен срок, по отношение на иска за главница, изтича на 10.07.2022 г., а искът е предявен преди изтичането на този срок – на 22.06.2022г. – т.е., не е налице изтекла погасителна давност за вземането. По отношение на искът за лихви, с оглед разпоредбата на чл.111, б.в от ЗЗД, същият се явява основателен и непогасен по давност за претендиращия период от 10.07.2019г. до окончателното изплащане на главницата.

#### **По разноските:**

Ищецът претендира присъждане в негова полза на направени разноски за ДТ в размер на 10лв. и 3000 лв. за адвокатски хонорар.

Ответникът НС претендира юрисконсултско възнаграждение по представен списък, на основание чл.78, ал.8 от ГПК и чл.25 от Наредбата за заплащането на правната помощ във вр. с чл.37 от ЗПрП. Оспорва размера на претендиращия от ищеца адвокатски хонорар като прекомерен.

Съдът е направил разноски за сметка на бюджета в размер на 234 лв.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ищецът има право на разноски съобразно уважената част от иска. За предявения иск за главница в размер на 77 900 лв., претендираното адвокатско възнаграждение от 3000 лв. е с 33лв. над минималния размер от 2 867лв. по чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1 за минималните размери адвокатски възнаграждения. Съдът намира възражението на ответника за прекомерност на размера на претендиращия адвокатски хонорар за неоснователно с оглед правната и фактическа сложност на делото и проведените три открити заседания, поради което на ищеца се следва адвокатски хонорар в размер на **3 000 лв.**, който се установява да е платен изцяло в брой /л.9/, както и платената от него държавна такса в размер на **10 лв.**, съобразно правилото на чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ. Същите следва да се възложат в тежест на ответника Окръжен съд – Х..

Ответникът Окръжен съд – Х. дължи на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ сторените от съда разноски в размер на **234 лв.**

С оглед изхода на спора, ищецът следва да заплати на ответника Народно събрание разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на **300лв.**, на осн.чл.10, ал.4 от ЗОДОВ.

## РЕШИ:

**ОСЪЖДА** на основание чл.2в, ал.1, т.2 от ЗОДОВ във вр. с чл.4, параграф 3 от Договора за Европейския Съюз Окръжен съд - Х., с адрес гр.Х., бул. "Б." № \*\*\*, да заплати на „О.“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: Република Румъния, град Б., С. \*, ул.“А.“ № \*\*, бл. Е \*, вх. \*, ет. \*, ап. \*\*\*, с единен идентификационен европейски номер (EUID), ROONRC. \*\*\*/1425/\*\*\*\*, представлявано от управителя Х. Х., със съдебен адрес: гр.С., ул.“Г. С.“ № 1 - адвокат И. И., сумата в размер на **77 900 лв.**, **ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.07.2019 г. до окончателното ѝ изплащане**, представляваща обезщетение за имуществени вреди от нарушаване на правото на ЕС, изразяващо се в прилагането на разпоредбата на чл. 242, ал. 8 от НК при одобряване на споразумение по НОХД № 441/2017г. по описа на Хасковски окръжен съд, в резултат на което е конфискуван товарен автомобил марка „М.-Б.“, модел „0\*\*\*\* Т. Е. \* \*\*\*\*“, двигател № OM 457 LA - CUME2KOOMJ\*\*\*\*, рама №NMB61338813\*\*\*\*\*, с румънски рег.№ В\*\*\* \*\*\*, собственост на ищеца, както и да му заплати разноски по делото в размер на **3 010 лв.**

**ОСЪЖДА** на основание чл. 2в от ЗОДОВ Окръжен съд - Х., с адрес гр.Х., бул. "Б." № \*\*\*, да заплати на Окръжен съд – К., бул. „Б.“ №48 разноски по делото в размер на **234 лв.**

**ОТХВЪРЛЯ** предявеният иск за солидарно осъждане на Народното събрание на Република България, на основание чл.2в, ал.1, т.2 от ЗОДОВ във вр. с чл.4, параграф 3 от Договора за Европейския Съюз, да заплати на „О.“ ЕООД, със седалище и адрес на управление: Република Румъния, град Б., С. \*, ул.“А.“ № \*\*, бл. Е \*, вх. \*, ет. \*, ап. \*\*\*, с единен идентификационен европейски номер (EUID), ROONRC. \*\*\*/1425/\*\*\*\*, представлявано от управителя Х. Х., със съдебен адрес: гр.С., ул.“Г. С.“ № 1 - адвокат И. И., сумата в размер на **77 900 лв.**, **ведно със законната лихва върху нея, считано от 10.07.2019 г. до окончателното ѝ изплащане** - обезщетение за претърпени имуществени вреди от нарушение на общностното право, изразяващо се в бездействие по отношение задължението на НС да приведе разпоредбите на НК в съответствие с Рамково решение 2005/212/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления във връзка с член 17, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

**ОСЪЖДА „О.“ ЕООД**, със седалище и адрес на управление: Република Румъния, град Б., С. \*, ул.“А.“ № \*\*, бл. Е \*, вх. \*, ет. \*, ап. \*\*\*, с единен идентификационен европейски номер (EUID), ROONRC. \*\*\*/1425/\*\*\*\*, представлявано от управителя Х. Х., със съдебен адрес: гр.С., ул.“Г. С.“ № 1 - адвокат И. И., **да заплати на Народно събрание на Република България**, с адрес гр. С. \*\*\*\*, пл. „Народно събрание“ № 2, със служебен адрес: гр. С. \*\*\*\*, пл. „К. А. \*” № 1, разноски за юрисконсултско



възнаграждение в размер на **300лв.**

Решението подлежи на обжалване пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Кърджали: \_\_\_\_\_